49րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2017 Կ. ՊՈԼԻՍ — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 10 – 23 ՅՈՒՆՎԱՐ 1908 — 10 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ՍԱՆԻ 1325 – 19 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1325

Journal Armenien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գոռղ Ալի Փողոց, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى و سياسى غزته در
صاحب امتيازى : اوهانس قيصر
اداره خانه‌سى: باب عالى جاده‌سنده نومرو ٣٨

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	14 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ», ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՀԱՆՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐԸ

ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՈՒՆԻ՞ՆՔ ՆՊԱՍՏ ՊԱՀԱՆՋԵԼՈՒ

Մտաւորական աշխատաւորներու և հանրութեան բարոյական ու նիւթական յարաբերութեանց խնդիրը օրուան նիւթ կը դառնայ այսօրերս, վաղեմի խմբագիրի մը հիւանդ իյնալուն և օգնութեան կարօտ ըլլալուն հետեւանքով։

Հիմա որ այլեւս մեր նոյն պաշտօնակիցը մեկնած է հիւանդանոցէն և հանրութեան նպաստը իրեն երթալէ դադրած՝ կրնանք առանց խղճահարութեան խօսիլ այս երեւոյթին վրայ, որ վերջինը չէ եղած ու չպիտի ըլլայ կարծեմ և որ մեր կեանքին մէջ նշանակելի գիծ մը կը կազմէ։

Հինէն մնացած տեսակ մը աւանդութիւն, առհաւութիւն մը կարծես, որով թրծուած են ամէն անոնք, որոնք հանրութեան մտաւորականին հետ ուղղակի հաղորդակից ասպարէզ մը կը մտնեն, նախապաշարուած՝ թէ ատով կը մղուին անձնազոհութիւններու, զրկանքներու, ըլկումներու, երեսդարձութիւններու շղթայաշարի մը տակ ընկճուելու, տեսակ մը մարտիրոսացումի կալանքին տակ չարչարուելու, չգնահատուած, չհասկցուած, չքաջալերուած մնալու յաւէտ, ամէն քայլի մացառ, ամէն շարժումի բռնակալ գտնելու կեանքի մը, վերջապէս դեռ ինչե՛ր, ինչե՛ր...

Խօսեցնել տուէք առաջին խմբագիրը, առաջին ուսուցիչը, առաջին գեղասանը որ կը հանդիպի, և ահա ան դառն համակերպութեան փիլիսոփայութիւն մը կը հիւսէ, կը ճառէ իր ասպարէզի ապերախտութենէն, կը բացատրէ իր կեանքին զրկանքներուն հիւսկէնը, անժամանակ առաքեալ մը, հալածուելու տառապելու ենթակայ՝ վարդապետ մը, վերջապէս մատաղ մը, զոհ մը հանրային օգտակարութեան բագինին առջեւ։

Եւ ահա օր մը երբ իրենց նիւթականին գործիքը խանգարուիլ մը կրէ, երբ կեանքի անխտրական թաթը պա՛հ մը իյնայ իրենց ալ վրայ, իրենք, կէս ճզմուած, կէս կամահակ, մրմունջներ, տրտունջներ, նախատինքներ կը բարձրացնեն, կ'աղերսեն, կը բողոքեն, իրենց կոչումին նուիրականութիւնները կ'ոգեկոչեն, իրենց ծառայութիւններուն փոխարինութիւն մը կը պահանջեն, կամ պահանջել կու տան, կամ կը գտնուին մարդիկ որ անոնց համար կը պահանջեն։

Ինչո՞ւ սակայն։ Պատճառը բնաւ բանաւորութիւն մը չի փթթեցներ իր մէջ։ Հանրութեան ծառայութիւնը բռնավարութիւն մը, տարապարհակ մը չէ։ Ո՞վ ստիպեց զիրենք որ ըլլան այդ ասպարէզներուն կոչնականները։ Մարդ իրաւունք ունի պահանջներ ընելու հոն ուր հրաւիրած են զինքը։ Ընդունելութեան մը ուր հրաւիրուած ես՝ երբ դուռը գոցեն երեսիդ, կրնաս ատրաճան մը բողոքել, դիտողութիւն ընել և նախատինք համարել եղածը։ Բայց երբ առանց նոյն իսկ քաղաքավարական կէս-բերան հրաւէրի մը երբ դահլիճ մը մտնել փորձես ու մերժուին, իրաւունք ունի՞ս գանգատելու, դժգոհելու։ Լրագրութիւնը, ուսուցչութիւնը, արուեստագիտութիւնն ալ դահլիճներ են ուր ոչ մէկը հրաւիրուած է, սակայն տանտէրը —հանրութիւնը— արեւելքի լայնասիրտ հիւրասիրութենէն աւելի՛ փափկանկատ ու անհոգ, երբեք դիտողութիւն չըներ հոն եկողներուն, ըլլան անոնք ցնցոտի բոպիկ մատներով, ըլլան մետաքսեայ թաւշափայլ կիսակօշիկներով։ Գէշ աղէկ կը ճաշենք այդ տունին մէջ, կը հագուինք ճաշակաւոր կամ թափթփած, կը պառկինք խոտի վրայ կամ փետուրի, դիւրին օրերու մէջ երբեք չենք խորհիր բարի ծերունի տանուտէրին օժանդակութեան վրայ, և երբ նեղը մնանք, ահա կը վազենք անոր մազը մօրուքը քաշել, իր բարեմիտ ճակատը ծաղրել, իր տկար, անդատաստան դաւանութիւնները իր դատապարտութեան զէնքերուն վերածել։

Անտրդար լալկանութիւն մը, անիրաւ ըմբռնում մըն է ասիկա։

Ձեմ կրնար հասկնալ թէ ի՛նչ տարբերութիւն կայ ուրիշ ասպարէզներու և մտաւորական ասպարէզներու միջեւ։ Կեանքը նոյնն է ամէն տեղ, ամէն ըլլարջանակի մէջ ալ։ Դրամատէրը նուա՞զ տագնապներ կ'ունենայ երբեմն քան պարզ խանութպանը։ Սովորական արհեստաւոր մը երջանկութեան նուա՞զ պատճառներ կը գտնէ աշխարհի մէջ, քան մեծափարթամ տոհմիկը։ Փողոցի վաճառորդը չահելու և կորսնցնելու, ապրելու և դժուարանալու նուա՞զ հաւանականութիւններ ունի քան իմացական աշխատաւորը։ Ինչ կայ ուրեմն տարբեր։

Հանրութեան ծառայել, «ազգային մանկտւոյն» դաստիարակութեան ջանակրութիւն ընել, մտաւոր զարգացման ազդակներ ըլլալ, ահա՛ իրենց անտանելի յանկերգը։ Հանրութեան ծառայե՛լ. բառ մը զոր ամէն մարդ ալ իրեն համար կրնայ գործածել առանց բացառութեան, սկսելով բեռնակիրէն մինչեւ սեղանաւորը։ Արդէն քաղաքակրթութիւնը և կենցաղը համադրական ընկերականութիւն մը չե՞ն։ Զպիտի՞ խնդայինք այն դարբինին վրայ որ հիւանդ անօթի ինկած օրերուն ելլէր սա տեսակ կոչ մը ընէր. «Ո՛վ ապերախտ հանրութիւն, յիշէ՛ այն ծառայութիւնները զորս կատարեցի քեզի համար. որպէսզի ձեր տուները գողեր չի մտնեն՝ գիշերն ի բուն խարտոցեցի անխարտելի պողպատները, որպէս զի ձեր դռներուն եռեւապահով ըլլաք օրերով՝ հնոցին մէջ ձեւաւորել ջանացի ամեն երկաթը, որպէս զի ձեր անմեղ զաւակները փողոցի սրիկաներու բռնութեանց չենթարկուին՝ ժամերով աչքի լոյս թափեցի անոպայ նիւթերու վրայ։ Եւ դուք. հիմա չէք ուզեր նոյն իսկ գութի ակնարկ մը ձգել անոր վրայ որուն միակ խեղճը եղած է ամբողջ կեանքին մէջ ձեր ապահովութիւնը, հանգստութիւնը և ընչապահութիւնը»։

Ասանկ կոչ մը ծաղրելի պիտի ըլլար չէ՞։ Բայց խնդրեմ, հիմնովին անդրադարձէք անոր էական ճշմարտութեան վրայ և զայն բաղդատեցէք ուսուցիչի մը, խմբագրի մը կամ արուեստագէտի մը ուղղած կոչին էական ճշմարտութեան հետ։ Տարբերութի՞ւն.— Ձեմ տեսներ ես։ Մէկը միտքով աշխատած է միւսը մարմինով. աշխատութիւնը մէկ է, սպառումը մէկ։

Ուրեմն ինչո՞ւ կը ներենք որ մտաւորական գործիչ մը բան մը սպասէ ժողովուրդէն և ֆիզիքական գործիչի մը նոյնքան կարօտագին ու աղեկէզ ճիչը անլսելութեան չղթային դարնուի։

* * *

Միւս կողմէ երկարժամանակեայ այս տրտունջները, այս ողբերը ամենագէշ ազդեցութիւնը գործած են մտաւորականներու վարկին ու բարոյական ազդեցութեանը վրայ։ Անհատները պատճառ եղած են ասպարէզին վարկաբեկուելուն, ողորմելուն։ Հիմա հասած ենք ժամանակի մը, ուր համոզումի կարգ անցած է խմբագրին մուրացկանութիւնը, վարժապետին արժանապատուութիւն չունենալը, արուեստագէտին գձձութիւնները։ Եւ մենք փոխանակ պայքարելու, բեկանել ջանալու մեր շուրջը կազմուած այս թումբը, կը սիրենք ա՛լ աւելի բարձրացած տեսնել զայն. չահերէ ամբարտակուած տեսիլը մեր խեղճը կը դառնայ տակաւ։ Եւ քանի՛ առաջանայ այս բարոյական հաշմանդամութիւնը, այնքան կը մեծնայ հանրութենէն նպաստ խնդրելու անարդարութիւնը, ա՛յնքան ծիծաղելի կը դառնայ հանրութեան ծառայելու խրտուիլակը։ Հիմակուան խմբագիրները հողմաղացի թեւեր են, որոնք երբ հովը դադրի —երբ հասոյթները պակսին— իրենք զիրենք մէյմէկ անխախտ սիւներ կը կարծեն, և ահա կ'սկսին պոռոտախօսել սկզբունքներու վրայ, հանրային գործունէութեան, լուսաւորութեան առաջնորդութեան և զարգացման ազդակներու վրայ,— իրե՛նց վրայ։

Կ'ըմբռնեմ, մէկը որ զարգացման գաղափարի մը ներածիչը եղած է, որ մաքուր խեղալի մը եռեւէն գացած ատեն ասնահարուած է հակառակորդներէ, որ տեսլական վարդապետութեան մը անձնուիրութեան մէջ նախատուած ու արհամարհուած է, դառն վիշտ մը կրնայ կրել իր անկեղծ սիրտին մէջ, ու դժնէ տատասկ մը կրնայ խոցել իր ուղեղը որ անրջատես բարձրութեան մը մրտած էր անօգո՛ւտ կերպով. բայց ելլել այդ մարտիրոսական հաղուագիւտ բարձրութիւնները մակերեսել մեր սա ամէնօրեայ խմբագիրներուն հաւատալիքներուն այլազան, այլասեռ հանգամանքներուն հետ։ Ո՛հ, մեր խմբագիրները չենք կրնար ըսել թէ սկզբունք չունին. բայց մեղք որ այն լծակը որուն վրայ ագուցուած են սկզբունքի չառաւելները, ինքնին շարժական, խախտո՛ւն է։

Ինչո՞ւ կեղծ առաքեալներ ընենք մենք մեզի, քանի որ ատոր պարտքն ալ չունինք, և ի՛նչ ալ հարկ կայ մեզի քանի որ անդին հանրային-եկեղեցական շահերը պաշտպանելու համար գլուխ կանգնողները անգամ, ժողովուրդին բարօրութեան նուիրական երդումներ ըրած եկեղեցականները անգամ գիտեն իրենց քսակին պզտիկ շահին առջեւ գոցել ամէնուն շահը և իրենց անձնական հանգստութեանը մէջ միայն ամէն գոհունակութիւն գտնել։

Պէտք չէ՞ որ գոնէ մենք մեր արժանապատուութիւնը պահել գիտնանք։ Ինչո՞ւ մուրացկանութեան սրատ մըն ալ ընենք մենք մեզի համար։ Ինչո՞ւ ամբոխին ձեռքը մեր ազնուութեան տեսակը գոյնը տարրալուծող բաղդրութիւն մը տանք։ Խմբագիրներուն վիճակը նախանձելի չէ, բայց, արգահատելի՛ ալ չէ։ Նիւթապէս, խմբագիր մը այնչափ դրամ կը շահի՛ որչափ կը շահին վաճառատունի մը կամ վարչութեան մը պաշտօնեաները։ Եղբայր երբ համեստենք ողջմտօրէն, մեր կողմը անխախտ չպիտի տեսնենք բնաւ։ Ուրեմն կրնանք պէս իրաւունք չունինք բան մը պահանջելու հանրութենէն, երբ մեր ուժերը տկարացած են այլեւս, երբ մեր հասոյթները պակսիլ սկսած են այլեւս։

* * *

Եւ որպէսզի գոնէ ասպարէզին բարոյականին համար վերջ մը գտնենք այն տգեղ բարքերը, միակ դարմանը, ինքնիրմով օգնութիւն մը, ձեռնտուութիւն մը միայն կրնայ ըլլալ։ Եւ ասոր ալ ամէնէն օրինաւոր ձեւը օգնութեան ու հանգստեան թոշակի սնտուկի մը հաստատութիւնն է ինչպէս ունեցան ուսուցիչները։

Խմբագիրներու Միութիւնը, ահա ձեռնարկ մը որուն իրականացումին համար պէտք է ձեռք ձեռքի տան ամէն անոնք որոնք իրենց գրիչին ծայրովը կը ջանան պատառ մը հաց ապահովել իրենց և իրեններուն։ Ասիկա լաւագոյն առաջարկը և ամէնուս ալ խորհածն էր, զոր դառն իրականութիւնով մը առաջին անգամ հրապարակ նետեց մեր այն պաշտօնակիցը որ վերջերս հիւանդագին ու կարօտագին օրեր բոլորած էր։ Մեծ ձեւակերպութիւններու հարկ չկայ։ Նախնական քիչը ուռճանալու հաւանականութենէն զերծ չէ. Միայն թօշակներու վրայ տատանորդի և մասնաւոր վճարումներու մէջ չասհմանափակուիր հասոյթները։ Կարելի է նաև ամէն խմբագիրի դրամներէն հաւաքածոներ հրատարակել և արդիւնքը սնտուկին յատկացնել։ Հաւանական է նաև օրինաւոր նուիրատուութիւններ գրասէրներու կողմէ, վերջապէս զանազան հասոյթներ։ Քանի մը վստահելի և գրասէր անձնաւորութիւններու կողմէ փոքր մարմին մը առ այժմ նախնական դրամագլուխի մը հայթայթման համար, և անկէց անդին ամէն ինչ կրնայ ընթանալ կանոնաւորաբար։ Գործ մը չեղած միշտ դժուար կը կարծուի, և ըլլալէն ետք կը զարմանանք։

Առաջին քայլը թող առնուի և վստահ եմ թէ անոր պիտի ձայնակցին իմ բոլոր պաշտօնակիցներս ալ, անկեղծ, աւելի՛ խանդավառութիւնով մը, մե՛ր ասպարէզին, մե՛ր արժանապատուութեան սիրոյն։

Յակոբ Տէր-Յակոբեան

ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆԷՆ ՆԱՄԱԿ

ԱՏԻՍ ԱՊԱՊԱ 21 Դեկտ. 1907

Տիար Խմբագրապետ,

Ասկից տասներկու օրի չափ առաջ տեղեկացայ Թալասցիի մը (Կեսարիա) հետ որ Ատիս Ապապայէ 20 օրուան չափ հեռու Հապէշիստանի «Թիկրի» քաղաքէն եկած է եղեր։ Լսեր է Կեսարացիի մը Ատիս Ապապա ըլլալը և տեսնուիլ ուզեր էր, այս առթիւ տեսնուեցանք. իրեն հետ խօսակցութիւննիս եղաւ Հապէշերէն լեզուաւ։ Ինքը «Թիկրի» մնացած է 12 տարի, հայերէնը և տաճկերէնը մոռցած է, քանի մը բառեր միայն կրնար կոր խօսիլ։ Հագուստները Հապէշի ձեւով էին և հոն երկրագործութեամբ կ'զբաղի եղեր. տասներկու տարիէ ի վեր «Թալաս» նամակ չէ գրած. անունը և տուներնին հարցուցինք նէ. անունս Մաթէոս Փարամեան և տուներնիս Թալաս, Փարաման Պայըրը, վերի թաղը Իմիրեան Հաճի Ստեփանին դրացին ենք ըսաւ։ Քանի մ'օրէն նորէն գալ և տեսնուիլ խոստացաւ բայց չեկաւ։

Եթէ յարմար դատէք հրատարակեցէք մեր նամակը յուրախութիւն իր ծնողաց և ազգականաց, որոնք չատ հաւանական է որ իրենց որդւոյն ողջ ըլլալուն տարակուսի մէջ էին։

Մնամ խորին յարգանօք
ՄԻՀՐԱՆ Բ. ՀԱԶԱՐԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Կոկորդիլոսները եւ քնախտը.—Կենդանիներուն հոգեբանութիւնը.— Եզական երեւոյթ մը։

Բրոֆ. Քօխ, որ քանի մը տարի առաջ Ափրիկէ մեկնած էր մօտէն ուսումնասիրելու համար հասարակածային հիւանդութիւնները, մասնաւորապէս քընախտը, սերտ կապակցութիւն մը գտած է կոկորդիլոսներու ներկայութեան և քունի հիւանդութեան գոյութեան մէջ։

Հոն՝ ուր կոկորդիլոս կայ, անպակաս է քնախտը, կ'ըսէ տօքթօրը, և յիշեալ հիւանդութեան ենթակայ. են մեծ մասամբ կոկորդիլոսաբնակ գետերու և լճերու եզերքներուն վրայ ապրող բնիկները։

Ինչպէս գիտենք, կոկորդիլոսին արիւնը կարեւոր սնունդը կը կազմէ ցե ցե կոչուած ճանճերուն, որոնց թունաւոր խայթոցը ծնունդ կու տայ քունի հիւանդութեան։

Քնախտի ծաւալումին առաջքը առնելու համար, Մ. Քօխ խորհուրդ կու տայ ամէն հնարաւոր միջոցներով ոչնչացնել կոկորդիլոսները, և փճացնել այն մացառներն ու ստորերկրեայ խոռոչները, որոնք կոկորդիլոսներուն իբր թաքստոց կը ծառայեն, քանի որ միւս կողմէն ցե ցե ճանճերը հիմնովին բնաջնջել ընել անկարելի է։

Մ. Քօխ մասնաւորապէս պատրաստուած միսով յաջողեր է թունաւորել կոկորդիլոսները, սակայն մեծ նեղութիւն քաշեր է արգիլելու համար բնիկները որ անոնց դիակները չուտեն։

Իր խուզարկութիւններուն կարեւոր արդիւնքը եղած է բնորոշել քունի հիւանդութեան ախտանիշերը և խորհիլ անոր դէմ կռուելու միջոցներուն վրայ։ Փորձերով հաստատած է թէ մկնաղեղի ներարկումները խիստ բարերար ազդեցութիւն մը կը ներգործեն հիւանդին վրայ, որ բժշկական մասնաւոր խնամքի ու դարմանումի կը կարօտի։

Քնախտի ծագումին և անոր բնախօսական երեւոյթներուն վրայ մասնաւոր յօդուածով մը խօսած ենք ժամանակին, որով աւելորդ կը համարինք

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ)(61)(

ԿԻՐՔԻՆ ԶՈՀԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԴ.

ՄՈՒԹԻՆ ՄԷՋ ՀԵՏՔ ՄԸ

Կասթօն Տարսիի ապարանքը խիստ փառաւոր էր, երիտասարդի մը քմահաճոյքներն ու փառասիրութիւնը գգուող ամէն բան անթերի էր հոն, կըրնանք ըսել որ Բարիզի մէջ համբուող բնակարաններէն էր ան։ Կասթօն այն գիշեր մինչեւ լոյս հարիւրաւոր երազներ տեսնելէ ետք առտուն կանուխ արթնցաւ ու պատրաստուեցաւ բարեկամը Նօվանթէլը ընդունելու, որ կէսօրէն մէկ ժամ առաջ ժպտուն դէմքով մը ներս մտաւ ու Կասթօնը բարեւելէ ետք։

—Թէև մեծ բան մը չէ ձեզի բերածս, բայց ամէն պարագայի մէջ ժամանակս պարապ չանցուցի, Տիկին Մաժօռա աղէկ քններ է գործին գաղտնիքը, Լօթիֆին մականունը Պ գիրով կ'սկսի եղեր, ի՛նչ կ'ըսես այս զուգադիպութեան։

—Իրա՛ւ, գոչեց Կասթօն, Աստուա՛ծ իմ, ի՛նչ զարմանալի պատահար։

—Իրաւ զարմանալի է, Լօթիֆին մականունը Պաթիսթ է եղեր, աս մականունը մոռցած՝ հիմա նոր մականուն մը առեր է։

—Ըսել է այս կոճակը Լօթիֆինն է։

—Ո՛չ, դժբախտաբար անորը չէ։

—Ինչո՞ւ անորը չէ։

—Որովհետեւ Լօթիֆէն ասանկ ոճիր մը սպասել անկարելի է, մանաւանդ որ բնաւ պատճառ չունէր Ժիւլիան սպաննելու, ես աղէկ մը զննեցի գործը, թատրոնէն մեկնելէ ետք Քլիւպ գացի, ուրիշները դրամախաղի բռնուած էին, ես Լօթիֆի քով նստայ, ծխատուփս հանելու պատրուակով կոճակը գրպանէս գետին ձգեցի, ետքը փնտռելու ելայ ու գտայ, Լօթիֆի ցոյց տուի զայն որ բնաւ հետաքրքրութիւն կամ յուզում չարտայայտեց. ըսի թէ Պուլվառին վրայ գտած էի կոճակը, Լօթիֆ այն ատեն երկարօրէն ճառեց թէ ո՛րչափ անհրաժեշտ է գտնուած իրեղէն մը ստացողին յանձնելը և թէ ո՛րչափ օգտակարութիւն ունի ասանկ զգուշութիւն մը։

—Լօթիֆը այնչափ ապու՞շ կը կարծէք, ըսաւ Կասթօն. եթէ կոճակը իրը ըլլար, պիտի սպասէիր որ խոստովանէր ու պոչը դո՛ւրս թողուր.

—Եթէ չխոստովանէր իսկ, անպատճառ դէմքը կը մատնէր ներքին յուզումը, հիմա ձգենք այս կէտը, կարեւորին հետամտինք, բացայայտ է որ Լօթիֆ պատճառ չունէր սպաննելու։

—Շատ աղէկ, դիցուք թէ այնպէս է, ուրեմն մարդասպանը ի՛նչպէս պիտի գտնենք։

—Որչափ որ կոճակը ձեռքերնիս ըլլայ, դիւրաւ կը գտնենք ոճրագործը, հիմա կարողութեանս վրայ համոզում գոյացուցիր կարծեմ, Տիկ. Մաժօռան հարցաքննելու համար բռնած ուղղութեանս ըսելիք ունի՞ս։

— Իրաւ որ չատ մեծ ճարտարութիւն արտայայտեցիր սիրելիս, մինակ կը վախնամ որ աղ կնոջ աղջիկները թուլաբերանութիւն կ'ընեն ու թատրոնին բոլոր մարդոց կը մանրամասնեն անցած դարձածը։

—Ան ատեն գործը կը վնասուի մեծապէս, բայց չեմ յուսար որ անդին աղջին խօսին. տիկ Մաժօռա պատասխանատուութենէ կը վախնայ ու աղջիկները կը զգուշացնէ չատախօսելէ, ասոր կասկած չունիմ, այս իրիկուն մէկ մէկ միտաւ պիտի տամ աղջիկներուն, որոնք վերջին աստիճան պիտի ուրախանան ու երախտապարտ մնան մեզ, այդ հոգեբանական վայրկեանին կը զգացնեմ անոնց թէ պարապ չաղակրատանքը կրնայ փորձանք բանալ իրենց մօրը գլխուն։ Կը մնայ կոճակին բուն տէրը գտնելու խնդիրը, հիմա Բարիզի ոսկերիչներուն դիմելը չատ վտանգաւոր գործ մըն է, հազարաւոր գոհարավաճառներ կան այս մեծ քաղաքին մէջ, որոնց ամէնուն խանութը պտըտիլս տեւելով ոստիկանութիւնը գուցէ զիս ալ հարցաքննէ և կամ կրնայ ըլլալ որ ուրիշ քաղաքի մը մէջ չինուած ըլլայ կոճակը, հետեւաբար ուրիշ միջոց մը փնտռելու ենք։ Ո՞ւր է, Ժիւլիաի սպասուհին Մարիէթ չկայա, ինչո՞ւ ուչացաւ արդեօք, անիկայ կրնար օգտակար ըլլար, գիտէր անչուշտ իր տիրուհիին գաղտնիքները, գոնէ Կօլիմինի հետ Ժիւլիաի ունեցած յարաբերութեան աստիճանը կը պարզէր։

—Ինչ օգուտ պիտի ունենայ Կօլիմինի ու Ժիւլիաի յարաբերութիւնը այս պարագային։

—Ամէնէն կարեւորը այդ կէտը գիտնալն է, եթէ Մարիէթ եկած ըլլար, Ժիւլիաի բարեկամներուն անունները կը հարցնէի, որոնց մէջ Պ սկզբնատառով անուն ու մականուն ունեցողները պիտի փնտռէի, առաջինը Օր. Պէաթն է։

—Կ'աղաչեմ Պէաթը ձգէ, ըսաւ Կասթօն։

Շատ աղէկ, ուրի՛շ, ուրիշ ո՛վ կայ, մտածէ՛։

—Պարանքօսի մարքիզուհին, գոչեց Կասթօն, ահաւասիկ ճշմարիտ մարդասպանը։

—Դարձեալ աճապարեցիր, եթէ կոճակը մարքիզուհիին ըլլար, զինանշան պիտի ունենար վրան, մինչդեռ կոճակին վրայ Պ գիրէն ուրիշ բան չկայ։

—Բայց իմ սիրտս միշտ Պարանքօսի խոժոռ (?) խալացի մարքիզուհին կը դատապարտէ։

—Ես ալ այդ կարծիքէն եմ, բայց հարցաքննիչը Պէաթը ձերբակալելուն չափ չուտով չի կրնար ձերբակալել մարքիզուհին, զօրաւոր ապացոյցներ կը փնտռէ, վերջապէս դժուարաւ կը հաւատայ որ անանկ ազնուական կին մը մարդասպանութիւն ընելու չափ ստորնանայ։

Նօվանթէլ հազիւ խօսքը աւարտած, սպասաւորը ծանոյց թէ Ժիւլիէթի սպասուհին Մարիէթ եկած է ու հրամանի կը սպասէ ներս մտնելու համար։ Կասթօն անմիջապէս հրաման ըրաւ ու Մարիէթ ներս մտաւ տխուր ու յուսաբեկ, Նօվանթէլի ներկայութիւնը մանաւանդ՝ խիստ անհաճոյ թուեցաւ իրեն. որ ամբողջ մետաքսէ սեւ սուգի լաթեր հագած, ա՛լ աւելի համակրական դէմք մը առած էր։

—Ջնտրե՞ս, աղջիկս, ըսաւ Նօվանթէլ։

—Շնորհակալ եմ, պա՛րոն Նօվանթէլ, պատասխանեց Մարիէթ։

—Զիս ո՞րկէ կը ճանչնաք, հարցուց Նօվանթէլ, ես Ժիւլիաի տունը չէի յաճախէր։

—Այո՛, թէեւ տիկին Ժիւլիաի տունը չէիք յաճախեր, սակայն անոր բարեկամուհիներէն տիկ. Բիւլէրի կ'այցելէք։

—Իրաւունք ունիք, ես այն հին դէպքը մոռցած էի, աւելի հինգ տարի առաջ էր ան, ա՛խ երիտասարդութի՛ւն, ո՛րչափ ալ չուտ կ'անցնի, տե՛ս, հիմա ծերացայ, կչտացայ, հիմա ինչպէս է արդեօք, բնաւ տեսած չունիմ զայն։

—Շատ աղէկ է տիկ. Բիւլէր, ո՛րչափ բախտաւոր է եղեր, խիստ հարուստ ռուս մը սիրահարած էր իրեն, եթէ քիչ մը խելքը գլուխը ժողված ըլլար, հիմա ան ալ Ժիւլիաի չափ հարուստ պիտի ըլլար։

—Այո՛, բնաւ գործը չէր գիտեր, մանաւանդ չատ յոռի բարոյական ունէր, խելքին փչածը կ'ընէր, հետեւաբար յայտնի էր որ բնաւ պիտի չկրնար հարստանալ։

—Իմ տիկինս սակայն այնպէս չէր, խիստ լուրջ բնաւորութեան տէր էր, պարոն Տարսի ալ գիտէ, մօրս պատուոյն վրայ կ'երդնում որ պարոն Կասթօնի հետ կենակցած պահուն, բնաւ չդրժեց անոր դէմ. անկէ զատ և ոչ երբեք մարդու հետ յարաբերութիւն կ'ընէր։

—Իրաւունք ունիս, յարեց Կասթօն, երդումի հարկ չկայ, ես միշտ հաւատացած եմ քու խօսքերուդ, գիտեմ որ պարկեշտ աղջիկ մըն ես։

(Շարունակելի)

հոս անդրադառնալ միեւնոյն նիւթին վրայ, և զանց առնել կարգ մը մանրամասնութիւններ, որոնք զուրկ չեն շահեկանութենէ ։

* *

Ժամանակէ մը ի վեր գիտնականները շատ կը զբաղին կենդանիներու հոգեբանութեան հարցով ։

Վերջերս Բարիզի մէջ հիմնուեր է հաստատութիւն մը, որուն նպատակն է փորձառական ուսումնասիրութիւններ կատարել կենդանիներու հոգեբանութեան վրայ, և մօտէն քննել ջրային անասուններուն, մանաւորապէս ձուկերուն կեանքն ու ապրելակերպը ։

Սակայն, գիտնականները ինչ միջոցի դիմելու են յաջող արդիւնքներ ձեռք բերելու համար, քանի որ, ինչպէս գիտենք, ձուկերը դիւրահաղորդ չեն և ջուրին մէջ եղած ամենափոքր շարժում մը փախուստի կը մատնէ զանոնք ։

Մեր բարեմիտ գիտնականները, առանց երկար բարակ մտածելու, պարզապէս սուզակի հագուստով ջուրին յատակը կ'իջնեն և այդ նպատակին համար պատրաստուած մասնաւոր աթոռներու վրայ անշարժ նստելով՝ ձուկերուն շարժումներն ու վարած կեանքը կ'ուսումնասիրեն ։

Լաֆոնթէն, որ շատ մօտէն հետազօտած է կենդանիներուն հոգեբանութիւնը, սա՛նկ գործնական գաղափար մը չէր յղացած ։

Արդէն, որո՞ւն միտքէն կ'անցնէր թէ օրին մէկը սուզանոցը կենդանիներուն հոգեբանութիւնը ուսումնասիրելու պիտի ծառայէր ։

* *

Ատենէ մը ի վեր Աթէնքի գիտական աշխարհը եղական երեւոյթներով մը կը զբաղի ։

Մ. Տիմիթրաքօփուլօ անուն յոյն գրագէտ մը, որ ոգեհարցութեան ջերմեռանդ հաւատացեալ մըն է, կը հաւատայ թէ իր մօտ կը զգայ ներկայութիւնը ուրուականի մը, որ մեծապէս կ'օգնէ իր գրական աշխատութիւններուն ։

Ասկէ զատ, մեր նրբաբուեստ գրագէտը կը պնդէ թէ այդ ուրուականը մեծ նմանութիւն ունի Վիքթօր-Հիւկօյի կենդանագիրին հետ, որ իր աշխատութեան խուցին պատէն կախուած է ։ Այս զգացողութիւնը այն աստիճան խոր արմատ ձգած է իր երեւակայութեան մէջ, որ այս վերջինը, հակառակ ֆրանսերէն լեզուին մէջ ունեցած քիչ հմտութեան, ստիպուած է այդ լեզուով գրել իր աշխատութիւններուն մեծագոյն մասը ու յետոյ յունարէնի թարգմանել զայն ։

Ուրուականին գոյութիւնը ապացուցանելու համար Մ. Տիմիթրաքօփուլօ յատկապէս լուսանկարիչ մը բերել տալով, վկաներու ներկայութեան քաշել տուած է իր և անբաժանելի ուրուականին պատկերը ։

Արդիւնքը արդարեւ հիասքանչ եղած է ։

Արժանահաւատ անձերու վկայութեան նայելով, քաշուած լուսանկարին վրայ, գրագէտին աջ կողմը մթութեան մէջ սեւ բիծ մը կը նշմարուի, որ ծերունիի մը պատկերը կը յիշեցնէ և շատ կը նմանի Վիքթօր-Հիւկօյի ։

Գիտնականներ իրենց կարգին մօտէն քննած ըլլալով լուսանկարչական թիթեղը, յայտարարած են թէ անոր մէջ որ և է արհեստական բան չկայ և թէ հոն որոշապէս երկու դէմք կը տեսնուի ։

Ով որ կ'ուզէ թող հաւատայ.—

ՀՐԱՉԵԱՑ ՏԷՐՈՍԿԻ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Իտալիոյ մեծանուն քերթողը՝ Կապրիէլէ տ'Անունձիօ իր «Նաւ»ը թատերգութիւնը գրած էր արդէն, երբ Հապէշստանի մէջ Լուկի միջադէպը չէր պատահած և իտալական պահորդները անակնկալ յարձակումի մը նշաւակ չէին եղած Հապէշներուն կողմէ ։ Այդ վիպաձեւ թատերգութիւնը մեծ խանդավառութիւն բերած է Իտալացիներուն մէջ ա՛յն մտօք որ իտալեան նաւատորմին մեծութիւնը կը ջատագովէ և Աւստրիոյ դէմ միշտ հզօր ըլլալու գաղափարը կը դրոշմէ իր հայրենակիցներուն մտքին մէջ ։ Կապրիէլէ տ'Անունձիօ հիմակ ա՛լ աւելի ոգեւորութեան առարկայ պիտի ըլլայ, քանի որ Լուկի իտալ-հապէշական միջադէպը աւելի լայնօրէն բացաւ Իտալացիներուն աչքերը ծովերէն անդին համաշխարհիկ քաղաքականութիւն ընելու հարկին վրայ ։ Եւ այդ քաղաքականութիւնը անկարելի է առանց զօրաւոր նաւատորմիղի ։ Օրինակը փայլուն կ'երեւի Գերմանիոյ կողմէն ։ Գաղթավայր առանց նաւատորմիղի երկու անհաշտ տարրեր են ։ Առաջին գաղթադրող Պետութիւնը, Մեծն Բրիտանիա, այս պատճառաւ է որ իրար կ'անցնի և մտատանջութեամբ կը դիտէ գերման նաւային ուժերուն տարուէ տարի ընդարձակուիլը, մինչեւ իսկ ուղղակի վտանգ մը ենթադրելով իրեն դէմ, իր երկրին ծովեզերքներուն դէմ ։ Միացեալ Նահանգները, այդ իսկապէս խաղաղասէր երկիրը, որ պատերազմի ժխորէ հեռի միմիայն վաճառականութեան և ճարտարարուեստի շահերուն վրայ հիմնուած կը կարծուէր, գաղթավայրեր ունենալուն պէս նաւատորմիղ ալ ունեցաւ, և, հետեւաբար, պատերազմելու պատրաստականութիւն և տենչ, երբ որ և է ձեւով առիթ ներկայանար, կամ որ և է արտաքին վտանգ մը ենթադրուէր ։ Եւ իւրաքանչիւր գաղթավայրի առաւել կամ նուազ մօտ Պետութիւն մը՝ իր նաւային ուժերուն առաւել կամ նուազ աստիճանէն դատուելով՝ վտանգ մը կը նկատուի նոյն գաղթավայրին համար ։ Այսպէս Ճարոն վտանգ մըն է ամերիկեան Փիլիպպեան և Հավայի կղզիներուն համար, ինչպէս նաև Անգլիոյ Աւստրալեան գաղութներուն համար, գերման գաղթային ձեռնարկները վտանգ մըն են Անգլիոյ համաշխարհիկ քաղաքականութեան յաջողութեան համար, և այնպէս շարունակաբար ։ Այս փափուկ կացութեան բերմամբ, բնական յօժարութիւն մը կը ստեղծուի ծովու վրայ զօրանալու մասին բոլոր ա՛յն Պետութեանց մէջ, որոնք կը միտին գաղթային ստացուածներու տիրանալ կա՛մ իրենց վաճառականութեան համար, կամ իրենց բազմածին հայրենակիցներուն տեղ ու բնակութիւն հայթայթելու համար ։ Եւ որովհետեւ թէ՛ վաճառականութիւնը և թէ բազմածնութիւնը հաւասար արագութեամբ ու եռանդով կ'ընթանան Գերմանիոյ մէջ, կը հետեւի թէ այդ Տէրութիւնը ամէն ճիգ պիտի ընէ իր սկսած նաւային ույժը շարունակելու ։ Գերմանիոյ օրինակին հետեւելու մէկէ աւելի պատճառներ ունի Իտալիա, և այդ պատճառները նկարէն ու ուժեղ ոճով պարզուած են Կապրիէլէ տ'Անունձիօյի «Նաւ»ուն մէջ ։ «Նաւ»ը Իտալիոյ ապագայ ույժն է որ ծաւալելու, ստուարանալու պէտք ունի՝ իտալեան վաճառականութեան և Իտալեան բազմածնութեան պէտքերուն բաւելու համար ։ Իտալական վաճառականութիւնը գաղթականութեանց մէջ յոյժ կարեւոր տեղ մը բռնած է, իտալական ապրանքները կը փնտռուին և իտալական գործարանները գերմանականներուն դիւրութիւնները սկսած են տալ և տեղ տեղ ալ մինչեւ իսկ գերազանցել զանոնք ։ Միւս կողմէ բազմածին է իտալացին, աշխոյժ ու գործունեայ. շահաստան կը փնտռէ և հաճոյք կը զգայ տարաշխարհիկ ուղեւորութիւններէ, և բնական առկուռութեամբ մը կը տանի ամէն կլիմայի, և ամէն յանձնառութիւններու. սակաւապէտ է և աշխատասէր ալ նոյնքան ։ Այս յատկութիւնները աստիճանաբար կը զօրանան իտալական ազգին մէջ, որ իր միութենէն ի վեր զօրացած է իր բանակովը և նաւատորմիղովը ։ Կապրիէլէ տ'Անունձիօ սակայն անբաւական կը համարի այս զօրութիւնը, և կը յորդորէ Իտալացիները Նաւը մեծցնել և արագացնել ։ Լուկի միջադէպը ո՛րքան պատշաճեցաւ այս ողբերգութեան, և թատերական հանգամանքը ո՛րքան շատ իրական արդիւնքի մը յանգեցաւ ։ Եւ Իտալիա այս տարուան մէջ մանաւանդ պիտի աշխատի զօրացնելու իր Նաւատորմիղը ։

Արդէն Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարը Նոր Տարիին մէջ իր առաջին բանախօսութեամբ յայտարարեց թէ Անգլիա ինչ մեծ զոհողութիւններ ընելու պատրաստուած է իր նաւատորմիղը զօրացնելու համար, և թէ ո՛րքան ուշադրութեամբ կը դիտուին միւս Պետութեանց ջանքերը այս մասին, և թէ ներկայ անգլիական Վարչութիւնը, որ սպառազինութիւնները զեղչելու նախաձեռնարկը եղած էր, հիմա սակայն կը պատրաստուի ուժգին նետուիլ ասպարէզ, խանգարուած նաւային հաւասարակշռութիւնը վերահաստատելու նպատակաւ ։ Ուժի այս պայքարը կը խոստանայ հետաքրքրական երեւոյթ մը պարզել Միջազգային կացութեան տեսակէտով ։ Նոր Տարիին սկիզբը Կապրիէլէ տ'Անունձիօյի Տռամը գուշակը եղած է այդ պայքարին ։

Բայց մինչ Եւրոպական Տէրութիւններէն Անգլիա, Գերմանիա և Իտալիա որոնցմէ վար չուզեր մնալ նաև Ֆրանսա, նաւային յաւելման ծրագիրներով կը կէտկիտեն իրենց եւմտացոյցները, միւս կիսագնդին մէջ բաներ մը կ'ըսպառնայ անձնիլ Միացեալ Նահանգաց և Ճարոնի միջև, որոնց հաւանական ընդհարումէն ամբողջ նաւային ույժ մը փճանալու հարկին մէջ պիտի ըլլայ, ինչպէս արդէն այսպիսի փճացում մը հանդիսատես եղաւ աշխարհ ռուսեճաբոնական պատերազմին հետեւանքով ։

«ՆԱՅԵ ՖՐԱՅԵ ԲՐԷՍԷ»Ի ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏԻՆ ՄԱՀԸ. — Վիեննայի քաղաքական մեծ թերթին՝ Նայէ Ֆրայէ Բրէսէի երկու խմբագրապետներէն մին՝ Տօքթ. Էտուարտ Պախէր, ինչպէս ծանուցինք, անցեալ հինգշաբթի առտու մեռաւ սրտի հիւանդութենէ, 61 տարեկան հասակին մէջ ։ Տօքթ. Էտուարտ Պախէր 1846 մարտ 7ին ծնած էր Պոհէմիոյ Բօսդէլպէրկ քաղաքին մէջ, և Բօհմզաւի դասական երկրորդական վարժարանին մէջ ուսման շրջանը աւարտելէ ետքը, Բրակայի համալսարանին աշակերտելով, հոն իր երիտասարդութեան կայտառ տարիքին մէջ, իբր ուսանող, գրած քաղաքական խնդիրներու մասին մեծ տաղանդ և սուր յիշողութիւն ցոյց տուած էր ։ Բաղ ազգիր էր և այս պատճառաւ Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ վարած պաշտօնով, Աւստրիոյ ներքին քաղաքականութեան մասին ձեռք բերած բազմակողմանի հմտութիւնն ու փորձառութիւնը լրագրական ասպարէզին մուտքը բացին իր առջեւ ։ 1872ին մտաւ Նայէ Ֆրայէ Բրէսէի խմբագրական մարմինին մէջ, և քիչ ատենէն Աւստրիոյ խորհրդարանական կեանքին ու վիճաբանութեանց վրայ քննադատական յօդուածներ գրելը իր մասնագիտութիւնն եղաւ. 1879ին խմբագրապետ անուանուեցաւ նոյն թերթին, պաշտօն մը զոր այդ թուականէն ի վեր կը վարէր շարունակաբար, երբ տարի մը առաջ սրտի հիւանդութիւնը սաստկանալով ստիպուեցաւ առողջութիւնը դարմանելու համար հեռանալ Վիեննայէ ։ Բայց հազիւ ինքզինքը առ երևոյթս կազդուրուած զգացած էր, մէկ քանի ամիս առաջ վերստին Վիեննա դառնալով և աւելի իր ֆիզիքական կազմուածքին ու հաստատ կամեցողութեան վստահելով սկսած էր շարունակել իր պաշտօնը. բայց պարտաճանաչ խմբագրապետի բազմաշխատ կեանքը զգետնեց զինքը ։ Աւստրօ-հունգարական, իտալական և գերմանական լրագիրները դրուատական յօդուածներով կը գովեն Տօքթ. Պախէրի գործունէութիւնը և իբրեւ քաղաքական քննադատ ունեցած անկեղծ ու անաչառ ոգին ։ Աւստրիոյ զանազան ընկերակցութիւններէ և պաշտօնական մարմիններէ, ինչպէս նաեւ անհատներու կողմէ թէ՛ Պախէրի ընտանիքին և թէ Նայէ Ֆրայէ Բրէսէի խմբագրական մարմնոյն ղրկուած ցաւակցական գրութիւնները և հեռագիրները անհամար ըսուելու չափ շատ են ։

ՔՐՈՆԻԿ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութիւնը երէկ, Մեծ Նոր Խանի իր գրասենեակին մէջ կազմեց շաբաթական նիստը, որուն ներկայ էին Ցարութիւն էֆ. Ասլանեան, Տիգրան էֆ. Մանուկեան, Տիրան պէյ Կիւմուշկէրտան և Արշակ էֆ. Գարակէօզեան ։ Հոգաբարձութիւնը իր երէկուան նստին մէջ, ընթացիկ գործերով զբաղելէ զատ հաստատի գլխաւոր աղբիւրներէն եղող սիկառի թուղթի և լուցկիի գործերը փափաքուած արդիւնաւոր վիճակին մէջ դնելու համար երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց, և որոշեց յանձնախումբ մը կազմել, որու պիտի յանձնուի նոյն հաստատութիւններու մատակարարութեան հոգն ու աշխատութիւնը ։ Հոգաբարձութիւնը ասոնցմէ զատ, հաստատի իբր նոր աղբիւր, որոշեց Հիւանդանոցի ի նպաստ գերձանի գործի մը եւս հաստատութիւնը, որ բաւական հասութաբեր գործ մը կրնայ ըլլալ, երբ հարկ եղած մղումը տրուի ։ Ասկէց 8-10 տարի առաջ ալ թէև այդ կերպ ձեռնարկ մը եղած էր, բայց այն ատեն պէտք եղած մղումը տրուած չըլլալուն համար այնքան արդիւնաւոր չէր եղած ։ Սակայն այս անգամ Հոգաբարձութիւնը յուսալից է թէ կազմուած յատուկ մասնախումբի մը շնորհիւ, թէ՛ սիկառի թուղթի, լուցկիի և թէ գերձանի գործերը արդիւնաւոր պիտի կրնան ըլլալ ։ Այս աշխատութեանց համար ընտրուած յանձնախումբին անդամ նշանակուած են Սարգիս Գրնաճեան, Արամ Գարակէօզեան և Արամ Ֆընտըգլեան էֆ.ները ։ Հոգաբարձութիւնը յիշեալ էֆէնտիները պիտի հրաւիրէ իր յառաջիկայ նստին հաւաքաբար խորհրդակցութիւն մը կատարելու համար ։ Նոյնպէս Հոգաբարձութիւնը, իր երէկուան նստին մէջ խորհրդակցութիւն մը կատարեց ի նպաստ Հիւանդանոցի սրուելիք տարեկան նուագահանդէսին մասին, որուն համար կարգադիր յանձնաժողովի մը ընտրութիւնը պիտի կատարէ իր յառաջիկայ նստին մէջ ։ Իսկ Ս. Յակոբայ Որբանոցի աշակերտներուն արանց հիւանդարանը փոխադրութիւնը որոշուեցաւ կատարել ։ Նոյն յարկաբաժնին հիւանդները մօտերս Կիւլպէնկեանց և Ոնճեանց յարկաբաժինները փոխադրել ետք ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը, երէկ և նախընթաց օր իր բնակարանը մնալով զբաղեցաւ Ս. Երուսաղէմի միաբանութեան ներքին Կանոնագրի և անոր յարակից տեղեկագրին ուսումնասիրութեամբը ։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ առաջիկայ չորեքշաբթի օրուան համար հրաւիրուած է նիստ գումարել ։ Ժողովը նոյն նստին մէջ պիտի զբաղի գլխաւորաբար Երուսաղէմի միաբանական Կանոնագրին և հաշուական ու կալուածական գործերու նկատմամբ վերջերս ղրկուած տեղեկագրերու քննութեամբ, որոնցմէ առաջինին նախաքննութիւնը ստանձնած էր Ս. Պատրիարք Հայրը և միւս հաշուական մասերունը յանձնուած էր Ժողովոյ ատենապետ Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի և փոխ-ատենապետ Տիրան պէյ Աչնանի ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութիւնը իր անդամակիցներէն Տօքթ. Աճէմեան պէյի հրաժարականը Ս. Պատրիարք Հօր ղրկած և յայտնած է թէ իրեն համար ցաւ մըն է Տօքթ. Աճէմեան պէյի արդիւնաշատ անդամակցութենէն զրկուիլը և սակայն նկատելով որ Տօքթորը իր անձնական զբաղմանց պատճառաւ իր պաշտօնը չի կրնալ շարունակելը յայտնած և իր հրաժարականին վերջնապէս ընդունուիլը խնդրած է, Ն. Ամենապատուութեան տնօրինութեան յանձնած է նոյն հրաժարականին խնդիրը ։

ՎԱՐԶԱԿԱՆ Ժողովները տօնական օրերու պատճառաւ ամսուան մը դադարէ ետք, յառաջիկայ շաբթուընէ պիտի սկսին շարունակել իրենց շաբաթական նիստերը ։

ՊԱՆՏԸՐՄԱ-ՊԱԼԸՔԷՍԻՐԻ առաջն. տեղապահ Տ. Կարապետ Ծ. վրդ. Մալըմեան, միացեալ վիճակի Գաւառ. ընդհ. Ժողովոյ և անոր յարակից Քաղաք. և Տնտես. Խորհուրդներու ընտրութիւնը կատարած և միջոց մը Պալըքէսիր մնալէ ետք Ս. Մննդեան տօնին առթիւ Պանտրմա մեկնած է ։

ԳՈՆԻԱՅԻ Ս. Սահակեան վարժարանին համար Նոր Հոգաբարձութիւն մը կազմուած է որուն անդամ ընտրուած են Եղիա Աղլաղանեան, Յովհաննէս Կուտեան, Գրիգոր Կատաեան, Յակոբ Ջօգկարեան, Տիգրան Գազանճեան և Գրիգոր Եադմուրեան էֆ.ները ։

* * Ս. Մննդեան տօնին առթիւ, Գոնիայի մէջ ալ, Պատարագի երգեցողութիւնները երկձայն երգուած են, տեղւոյն դպրաց դասուն կողմէ առաջնորդութեամբ երաժիշտ-ուսուցիչ Յակոբ էֆ. Ջալըեանի ։

ՄԱՑՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ Դպրաց Դասը այս կիրակի երգեհոնի մասնակցութեամբ, Եկմալեանի միաձայնով պիտի կատարէ Ս. Պատարագի երգեցողութիւնները, և այսուհետեւ ամէն կիրակի մտադիր է երգեհոնով և Եկմալեան միաձայնով երգել Պատարագի արարողութիւնները ։ Յայտնի է թէ մայր եկեղեցւոյ Դպրաց Դասուն բոլոր անդամները առանց որ և է դոյզն փոխարինութեան, միմիայն եկեղեցւոյ պայծառութեան համար ձրիաբար կ'երգեն, ամէն զոհողութիւն յանձն առնելով. հետեւաբար ժողովրդեան վրայ բարոյական պարտք կ'իյնայ գոնէ նոյն Դասուն եկեղեցւոյ մէջ շրջագայած պնակը արդիւնաւորել, քանի որ միմիայն այդ պնակին արդիւնքովն է որ դպիրներուն շապիկները պիտի նորոգուին և երգեցողութեանց յատուկ ուրիշ ծախքերը պիտի գոցուին ։

ՎՐԻՊԱԿ.— Կիրակիոյ Ս. Աթոռին մատակարարութեան հաշուեցոյցին մէջ զոր երէկ հրատարակեցինք, ծախքի բաժնին մէջ սխալմամբ «ձեռագիր և թղթատար 4816 ղրշ.» գրուած էր՝ փոխանակ «հեռագիր և թղթատար» գրելու ։ Կը խնդրենք որ այս սխալը ուղղեն նոյն հաշուեցոյցը մեզմէ ընդօրինակող մեր պաշտօնակիցները, և գլխաւորաբար Բիւզանդիոն ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ որբերուն համար 10 ղրուշ նուիրած էր Խաչիկ էֆ. Սէֆէրեան ։ Այս նուիրատուութիւնը սխալմամբ ուրիշ անունով մը գրուած էր ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Հանգուցեալ Ցարութիւն էֆ. Այթըքարմաքեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 108 ղրշ. նուիրած են հիւանդանոցիս Եղբարք Իւչգալացեան ի Կարին ։ Նոյնպէս բարեսէր Ոմն ի Կարին 54 ղրուշ ։

ԳՈՒՄԳԱՊՈՒԻ չորս միացեալ թաղերու Աղքատախնամ Տնօրէն Խորհուրդը շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները. Բերայէն՝ Տիրան էֆ. Շիրինեան իր ողբացեալ մօրը հոգւոյն համար ամխագին տարեկան նուէրը ձեռամբ Գրիգոր էֆ. Մէհտէրեանի 216 ղրուշ ։ Գափամաճեան եղբարք ձեռամբ Շահնազարեան եղբարց 108 ղրուշ ։ Տիկ. Եւգինէ Տ. Փափազեան իր ողբացեալ քրոջ՝ Օր. Պեղիկ Քիւրքճեանի անուան երկրորդ տարեդարձին առթիւ 108 ղրուշ ։ Խորհրդոյս Գանձապետ՝ Սիմոն էֆ. Գազանճեանի և Նախորդ Տնօրէն Խորհրդոյ անդամ՝ Սարգիս էֆ. Ջիւլէքճեանի ձեռամբ կատարուած հանգանակութիւնը 44 զոյգ կօշիկ, զորս նուիրեցին Գեղամ Գէորգ եղբարք Ղարսեան 12 զոյգ կօշիկ, Գէորգ Պըլըխտանեան 11 զոյգ կօշիկ, Լեւոն Ջահրէճեան 6 զոյգ կօշիկ, Գրիգոր Գարտիզպանեան 6 զոյգ կօշիկ, Արմենակ Երուանդ Սիրունեան եղբարք 5 զոյգ կօշիկ, Գաբրիէլ Նալչաճեան 2 զոյգ կօշիկ, Միքայէլ Վարդանեան 1 զոյգ կօշիկ, Օննիկ Թաշճեան 1 զոյգ կօշիկ, Գառնիկ էֆ. Գավաֆեան 13 զոյգ կօշիկ եւս ։ Սոյն կօշիկները Ս. Մննդեան առթիւ Մայր Վարժարանի աղքատիկ երկսեռ ուսանողաց բաշխուեցան ։

Տնօրէն Խորհուրդս իր շնորհակալիքը կը յայտնէ Արժանաշնորհ Եղբարս Վրդ. Սալլեան, Տէր Կարապետ Ստեփանեան, Տէր Պետրոս Կարապետեան, Տէր Մարտիրոս Գալֆաեան հայրերու, և Ազն. Զարեհ Թորոսեան, Եփրանոս Ջոլմաեան, Պետրոս Մինասեան և Սարիմ Կարապետեան էֆ.ներու, որոնք սիրայօժար իրենց աջակցութիւնը նուիրեցին Խորհրդոյս անդամոց, կաղանդի երեկոյ աւելի արդիւնաւորելով շրջակայ թաղերու մէջ կատարուած հանգանակութիւնը ։

Ի Դիմաց Տնօրէն Խորհրդոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ

Վ. ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ — Ե. ՔՆ. ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՈՍ.

Տ. ԹՈՐԳՈՄ Ծ. ՎՐԴ.Ի

ՍԵԲԱՍՏԻԱ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

Դեկտ. 17 երկուշաբթի օր Սեբաստիա հասած հեռագիր մը Նորընտիր Առաջնորդ Տ. Թորգոմ Ծ. վրդ. Գուշակեանի Սամսոն հասնիլը կ'իմացնէր և

ՏԱՐԻԱ ԼԱՆԹԷԻ ՍԷՐԸ

ԳՐԵՑ՝ ՌԻՇԱՌ ՎՕՍ

ԺԼ.

Բայց Զիկա տառապալից կսկիծի արտայայտութեամբ կը շարունակէր ենթադրել.

«Ինչ կերպով քեզի նայեցաւ ։ Ախ, մայրի՛կս, ա՛լ անոր որբուհիներուն քով չեմ երթար, քանի որ քեզի ա՛յնպէս մը նայեցաւ... Այն փոքրիկը որքան անոյշ էր... Մեզի նետած վարդերէն մին առի ։ Ահա հո՛ն է ։ Անով քու պատկերդ զարդարեցի... Թառամեր է ։ Մարդի՞կ ալ այսպէս ծաղիկներուն նման շուտ կը թառամի՞ն ։ Ասիկա տխուր բան է ։ Ո՛չ — ասիկա գեղեցիկ բան է ։ Իցի՛ւ ճերմակ վարդ մը ըլլայի ։ Մայրս զիս կը քաղէ, կ'ուրախանայ իմ փայլիս վրայ, կը շնչէ իմ բոյրս և — կը թառամիմ... Արդեօք թարշամիլը ցաւ կը պատճառէ՞ ծաղիկներուն ։»

«Ո՛չ, փոքրիկ ցնորամիտս ։»

«Չեմ ուզեր սակայն այլ եւս ծաղիկ փրցնել ։ Ըսէ՛, մայրի՛կս...»

«Ի՞նչ ըսեմ, անուշիկ զաւակս ։»

«Մեռնիլը ցաւ չի՞ պատճառեր մարդուն ։ Հրեշտակներն ալ մնացած երիտասարդներ են. և հրեշտակները ա՛յնպիսի երանաւէտ դէմքեր ունին ։»

Մեծ դժուարութեամբ յաջողեցաւ Տարիա ուրիշ մտածումներու բերել գրգռուած աղջիկը ։ Զիկային քովէն չբաժնուեցաւ մինչեւ որ ասիկա չհանդարտեցաւ և չզուարթացաւ ։

«Գիշե՛ր բարի, սիրելի՛, սիրելի՛ մայրիկս ։»

«Գիշե՛ր բարի ։ Օրհնեա՛լ ըլլայ Աստուած որ քեզի «բարի լոյս» ըսեմ ։»

Ժամանակ էր թատրոն երթալու ։

Երբ Տարիա տունէն դուրս ելաւ, մշուշի պաղ ամպ մը երեսին զարնուեցաւ, ձմեռնային մշուշը Հռոմի Դաշտագետնին, որ Հռոմի մեծանուն մեռեալները կը ծածկէր աղջամղջին պաստառակալներուն մէջ անորոշ երկնքի մը տակ ։ Տմոյն լուսինին գերանդին իբրեւ մեռելական լամբար կը լուսաւորէր այս թաղմանական մենաւոր մելամաղձութեան մէջ ։

Թարշամած քրիզանթէմներու ան դաստանին մէջէն յառաջանալով, Տարիա ակնարկ մը նետեց ետեւը դէպի իր տունը, և վերը դէպի Աշտարակը ։ Զիկայի սենեակին պատուհանները մութ էին ։ Բայց իրեն ա՛յնպէս կը թուէր թէ գոլորշիին մէջ Պելվեդերին վրայ (բարձրաւանդակին վրայ) Ներին, պայծառ դէմք մը կը տեսնէր, մշուշոտ պատկերի մը նման ։ Կեցաւ դիտեց, պատալը կուսգար. «Զիկա՛, Զիկա՛, դեռ արթո՞ւն ես ։ Այսքան ուշ ատեն դեռ ինչ կ'ընես հոդ վերը ։» Բայց կրնար խաբուած ըլլալ, որովհետեւ յանկարծ այլեւս բան մը չտեսաւ ։

Սարսուռ զգալով փաթթուեցաւ վերարկուին մէջ ։ Օդը խիստ ցուրտ էր, և աշխարհը ա՛յնքան անմխիթար որ կարծես ո՛չ եւս պիտի կրնային երեւիլ լուսին և արեւ, ո՛չ եւս պիտի ծաղկէին ծաղիկները — մահուան սա՛ դեղնած ծաղիկներէն զատ ։ Ճիշդ վաղը հրահանգ պիտի տար պարտիզպանին՝ գունաւոր, պայծառ ծաղիկներ տնկել... Մեռելական ծաղիկներէն արդէն բաւական կան իր թարշամած կեանքին մէջ ։

Այսօր ամէն բան կանխազգուշակութեան պէս կ'երեւէր անոր ։ Իր ետեւէն երկաթեայ դուռը գոցուած էր մեղմ ճռնչիւնով մը, որ մշուշին մէջ արձագանգեց հառաչանքի մը պէս. և երբ իր կառքը Սանթա Բրիսքայէն կ'անցնէր, հին եկեղեցին տխուր կերպով լուսաւորուած կը տեսնէր, և մեռելական պաշտամունքի մը նսեմ շնչերը կ'որոտային իրեն դիմաց ։ Այսօր առաջին անգամ կը պատահէր իրեն որ Լատերանի ամայի փողոցը իր ետեւը ձգելէն վերջ, Սանթա Մարիա Մաճորէի մօտերը փողոցին գիշերային ժխորը զուարթ էր, տակաւին կար շարժում—աղաղակ—կեա՛նք ։

Իր հանդերձատունը պարտէզի մը փոխարկուած տեսաւ. Տօնաթոյր մէկ ողջոյնը ։ Մարդկային սիրտը ո՛րքան տարօրինակ էր ։ Տարիա գիտէր թէ իր սիրոյն համար այլ եւս յոյս չկար. այսու հանդերձ իր հոգին կը գամուէր սիրականին այս ծաղկամոյն ողջոյնին, իբրեւ վերջին, ամենայետին յոյս մը ։

Իր արդուզարդի առարկաներուն վրայ շատ մը նամակներ կային, ինչպէս միշտ, երբ երգէր ։ Այս գրութիւններէն ո՛չ մին կը կարդար, որոնք միշտ նոյնը կը պարունակէին — Յարգանք, սքանչացում, հիացում ։ Ինք ալ չէր ըմբռներ թէ ի՛նչպէս կ'ըլլար որ ճիշդ այս իրիկունը նամակներէն մէկ քանին բացաւ ու կարդաց ։ Բոլոր գրութիւնները անանուն ազդարարութիւններ կը պարունակէին. — Պէտք չէր որ երգէր. այս իրիկուն թատրոնին մէջ գայթակղութիւն պիտի ըլլար ։

Ինչո՞ւ գայթակղութիւն ։

Որովհետեւ Տարիա Լանթէ, Իտալիոյ համբաւն ու պարծանքը, սիրող մը ունէր, որովհետեւ Տարիա Լանթէ իր սիրողին գործը ո՛չ միայն պիտի ներկայացնէր, այլ նաեւ անոր մէջ պիտի երգէր. որովհետեւ Տարիա Լանթէ իր անհամաչափելիութեան բարձունքէն վար գլորած էր ։ Ասիկա պիտի չներուէր իրեն. այս իրիկուն անոր վրէժը պիտի լուծուէր իրմէ ։

Ուստի այս պատճառաւ...

Իր սենեկապանուհին, որ անոր առաջին համաշխարհիկ ճամբորդութենէն ի վեր անոր կ'ընկերանար, լացաւ ։ Տիրուհին պաղատեցաւ մխիթարել զայն ։

«Կ'աղաչե՛մ, հանդարտէ՛ ։ Գիտես որ ես հանդարտ պէտք է մնամ... Ի՞նչ կ'ըսես. Այս իրիկուն ձախողում մը պիտի ըլլայ ։ Ստուգիւ ո՛չ ։ Հռոմցիք տակաւին տեսած չեն բնաւ այս իրիկուանին պէս ներկայացում մը ։ Եւ ես... Ի՞նչ պիտի պատահի ինծի ։ Նո՛յն մարդիկն են որ հարիւր անգամ տօնախմբած են զիս, որոնց հարիւր անգամ իմ հոգիէս հոգի տուած եմ ։ Ուստի հանդարտէ՛ բոլորովին ։»

Անդրդուեցաւ ։ Ասիկա ո՛րքան հաւատաւոր էր իր կամքին ։ Բայց այս իրիկուն երիտասարդ և գեղեցիկ երեւնալու էր... Երբ պատրաստուեցաւ և իր դէմքը ներկուած աչքերով և գունաւոր շրթունքներով դիտեց հայելիին մէջ, ինքն իսկ զինքը չճանչցաւ ։

Թատրոնը հիմա լեփլեցուն էր, օթեակները արդէն խուռնախիտ ։ Արքենի իշխանուհին յանկարծ վերջին պահուն իր բացակայութիւնը ծանուցած էր ։ Թատրոնին մէջ արտակարգ տրամադրութիւն կը տիրէր — ծանոյց թատրոնին վերատեսուչը խանգարուած դէմքով ։

«Ինչո՞ւ «արտակարգ» ։»

«Այն աստիճան տարօրինակ հետաքրքրութիւն, ա՛յն աստիճան վրդովեալ հանդարտութիւն ։»

«Ո՞ւր է նուագայարդարը ։»

«Փոքրիկ կողմնակի օթեակին մէջ, բեմին մօտ» ։

«Իսկ Աստուրայի կո՞մսը ։»

«Իր սովորական տեղը ։»

«Արուեստագէտները հանդա՞րտ են ։»

«Թատրոնին տրամադրութիւնը անոնց ալ փոխանցուած է ։»

«Կու գամ ։»

Երբ եկաւ, նուագախումբը ճիշդ սկսած էր...

Օփերան կարճատեւ նախերգանք մը միայն ունէր ։ Բայց ասիկա արդէն ցոյց կու տար բոլորովին օտար, բոլորովին նոր երաժշտութիւնը. Համրութիւնը ինչպէս ընդունեց զայն ։ Առանց որ և է անհամաձայնութեան, խորին լռութեան մէջ ։

Վարագոյրը վերցաւ ։

(Շարունակելի)

չորեքշաբթի օր տեղւոյս Առաջն. Փոխանորդ Հայրը և Քաղաք. Ժողովոյ անդամները Թաղած ուղեւորեցան, Առաջնորդ Հայր Սուրբը ընդունելու. Նաև Վանական, Թաղ. Խորհրդոյ անդամները և որբանոցին խնամակալութեան անդամներն ալ մինչեւ Եէնի Խան ընդառաջ փութացին: Դեկտ. 22ին Թոգաթէն հեռագրով հաղորդուած էր թէ՝ Դչ. ժամը 3ին, Ն. Գերապատուութիւն Սվազ պիտի ժամանէ: Այդ օր առտուն կանուխ Քաղաք. Ժողովը, Ուսումն. Վանական, Թաղ. Խորհուրդները, հիւանդանոցի, աղքատախնամի, որբանոցի Խնամակալութիւնները, Լուսաբերի անդամները և ժողովրդեան հոծ բազմութիւն մը, քաղաքէս 2½ ժամ հեռաւորութեամբ Սէօյիւտլիւ բռնած խանը դիմաւորելու գացին Հայր Սուրբը: Տեղւոյս յոյն, կաթոլիկ, բողոքական հասարակութեանց հոգեւոր պետերը, Ջուլցերեան որբանոցին տեսուչը և ուրիշ ներկայացուցիչներ ալ դիմաւորելու գացած էին: Դպրոցական աշակերտները իրենց ուսուցիչներով, քաղաքիս մօտ Կաղհանէ բռնած տեղը կարգաւ շարուած էին. երբ ժամը 8½ին Նորին Գերապատուութեան կառքը տեսնուեցաւ, աշակերտները, իր անուան ձօնուած բարի գալուստի երգերով դիմաւորեցին: Հակառակ ձմրան սաստկաշունչ եղանակին, Նորին Գերապատուութեան անցած պողոտաները ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը խռնուած էր: Դիմաւորողներու 50է աւելի կառքերուն, նաև շատ մը ձիաւորներու անցքը անկարելի դարձած էր բազմութենէն: Քաղաքիս բարեխնամ կառավարութեան կողմէ, ձիաւոր, հեծեալ ոստիկան-զինուորներ և ոստիկաններ ղրկուած էին: Վերջապէս Նորին Գերապատուութիւնը Մայր եկեղեցի հասաւ, աղօթեց, օրհնեց ժողովուրդը, և բարեմաղթութիւններ ըրաւ Նորին Կայս. Վեհափառութեան արեւշատութեան և Թանկագին կենաց համար. Նաև օրհնեց և երախտագիտութիւն յայտնեց քաղաքիս բարեսիրտ Վսեմ. կուսակալ Րէշիտ Աքիֆ փաշային:

Սեբաստիա — Կ. ԿԱՐԱԳԵԱՆ

''ԾԱՂԻԿ''Ի ԾՆՈՒՆԴԻ ԹԻՒԸ

Ծաղիկ տղոց և դպրոցականներու Թերթին Կաղանդի անչափ հրապուրիչ ու սիրուն Թիւէն ետք, այս անգամ ալ հրապարակ կ'ելլէ Ծնունդի թիւը ոչ նուազ հրապուրիչ ու սիրուն, զարդարուած գեղեցիկ պատկերներով:

Թերթին ճակատը կայ Յիսուսի Ծնունդին մէկ պատկերը՝ քաղուած ծանօթ նկարիչի մը մէկ նկարէն, որուն կը յաջորդէ Աստուծոյ գառնուկը, Ծնունդի սրտագրաւ, յուզիչ պատմութիւնը, զոր մանկական հասկնալի լեզուով յատկապէս գրած և պզտիկներուն ձօնած է ԲԱՍԻՄ.

Մանուկներու անխոնջ բանաստեղծը՝ ԱՂԵՔՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ոտանաւորով մը կը նկարագրէ թէ ինչո՞ւ աշխարհ եկաւ Յիսուս Մանուկը:

Ծանօթ գրագիտուհի ՏԻԿԻՆ ՍԻԲԻԼ այս անգամ ալ կը յայտնուի իբր մանկական բանաստեղծ, գեղեցիկ ոտանաւորով մը ուր մանկիկը գառնուկին կը խօսի:

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ հայացուցած է հիւսիսի մեծ գրագէտ Հէնրիք Իպսէնի մէկ անտիպ քերթուածը, Աղկիոն ուր մայրական սիրոյն սաստկութիւնը կը բացատրուի կենդանիներուն քով ալ:

Նաև ուրիշ յօդուածներ և չարունակութիւնը այն թերթօնին որ սկսուած էր անցած թիւին, և զոր կ'արժէ որ ամէն մարդ, մանաւանդ ամէն փոքրիկ կարդայ:

Ծաղիկի Ծնունդի այս թիւը կը ծախուի 20 փարայի:

Տէր և Տիկին Յովսէփ էֆ. Նուասուֆեան և զաւակունք, Տիկին Մաքրուհի Նորատունկեան և զաւակունք, Տիկին Հերիքա Շալճեան, ինչպէս նաև Նուասուֆեան, Փիչմիչ, Նիզամեան, Երկանեան, Ճանըմեան, Յակոբեան և Աղնաւուրեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը՝

ՕՐԻՈՐԴ ԶԱՐՈՒՀԻ ՆՈՒԱՍՈՒՖԵԱՆԻ

որ հանգեաւ ի Տէր յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը տեղի պիտի ունենայ, ուրբաթ, 11/24 յունուար, ի ժամ 5 (Ը. Թ.), Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին Բերայի, ուրկէ հանգուցելոյն մարմինը պիտի փոխադրուի Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունը, իր ընտանեկան դամբարանին մէջ ամփոփուելու համար:

Շիշլի, 9/22 յունուար 1908

Ծան. — Մասնաւոր հրաւիրագիր ղրկուած չըլլալով, կը խնդրենք ներկայս իբր այն նկատել:

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

22 Յունվար 1908

Ֆրանսական 3%		95.80
Օսմանեան Միացեալ	գոց.	96.20
» »	բաց.	—.—
Երկաթուղի		175.75
Պանք Օթթոման		710.—
Պոլիս Գարա Այտըն		441.—
Թրամուէյ		47.—
Րիօ Թինթօ		17.26

ՆԵՐՔԻՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ. — Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Ելմտական Նախարարութեան ընդհանուր հաշուակալութեան մասնաւոր մայր տումարի դիւանին քարտուղարներէն Մէհմէտ էֆ.ի, Պրուսայի երկրագործական վարժարանին ուսուցիչներէն Հասան էֆ.ի և Սպարապետի Դրան պիտոյք մատակարարող վաճառականներէն Միլթիատի էֆ.ի:

ՊԱՇՏՕՆ. — Հաշուակալութեանց Ատեանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ նոյն Ատեանին մուլէյիզներէն Հասան Ճէզի պէյ, պահելով հանդերձ իր այդ պաշտօնը:

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ քաղաքապետութեան Խորհուրդին նախագահ Իպրահիմ պէյի: Չորրորդ Մէճիտիէ՝ Հիճազի Համիտիէ երկաթուղիին շահագործման մասնագէտ պաշտօնեայ Էմիրզէ էֆ.ի:

— Երկրորդ կարգի Շէֆաղաթ՝ Համազգային Անկելանոցին բժշկապետ միրլիվա Ջիւհատ փաշայի տիկնոջ՝ Նէքտա հանըմի և քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամներէն Մէհմէտ պէյի տիկնոջ՝ Ֆայիզէ հանըմի:

ԲԱՐՁՐ. ՍԱՄԻԷ իշխանուհիին ծննդեան առթիւ Օրթագիւղի Հրէից որբանոցին մէջ գոհաբանական հանդիսաւոր աղօթքներ կարդացուած ըլլալով, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ սեղանապետ Էմին պէյի միջոցաւ Իր Կայս. բարձր գոհունակութիւնը հաղորդել տալ Խախամ պաշիի փոխանորդ Մօշէ Լէվի էֆ.ի:

ՄԱՔՍԱՑԻՆ վերատեսչութեան մէջ կայս. Իրատէի մը համաձայն, յանձնաժողով մը կազմուեցաւ որ պաշտօն ունի մաքսատան գործառնութեանց մասին ուղղակի կամ անուղղակի կերպով քննութիւնները աւելի կանոնաւորելու մասին հարկ եղած միջոցներուն համար տեղեկագիրներ պատրաստելով մատուցանել Ելմտական բարձրագոյն յանձնաժողովին: Այդ տեղեկագիրները, նոյն յանձնաժողովին կողմէ քննուելէ ետքը, կայս. Պալատ պիտի մատուցուին և կայս. Իրատէի մը համաձայն հարկ եղածը ի գործ պիտի դրուի: Մաքսային վերատեսչութեան մէջ կազմուած յանձնաժողովին երկու անդամները դեռ ընտրուած չըլլալով խորհրդակցութիւնները կը յապաղէին: Կայս. Իրատէի մը համաձայն Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Ջիւհատի պէյ և Ելմտական ճիւղին անդամ Ֆէհմի Ֆրանքօ պէյ անդամ կարգուեցան նոյն յանձնաժողովին:

ՆՈՐ ԴՐԱՄ. — Աւանդական սովորութեան մը համաձայն, Հիճրէթի 1326 տարւոյ սկզբնաւորութեան առթիւ, կայս. Իրատէի մը համաձայն ոսկի և արծաթ դրամներ կը պատրաստուին Արքունի Փողերանոցին մէջ:

ՀԱՑԻ ԳԻՆԸ. — Նեա Էֆիմերիս կ'ըսէ թէ ցորենի գինը առաջուան վրայ անկում կրած են. հետեւաբար կը խնդրէ ձեռնհաս պաշտօնարանէն իջեցնել նաեւ հացին գինը:

ՄՈՒՐԱՑԿԱՆՆԵՐԸ հետզհետէ կը շատնան փողոցներուն մէջ, մանաւանդ կամուրջին վրայ: Թերթերը ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն պատկանեալ իշխանութեան, այս բանին վրայ:

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ կողմէ Եւրոպայէն գնուած Միւօքէրի շոգենաւը որ նորոգութիւններ կը կրէր, երէկ Պոլսէն Սելանիկ մեկնեցաւ, նոյն ծովածոցին մէջ երթեւեկելու համար:

ԹԻՒՆԷԼԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ղալաթիա-Բերա Թիւնէլի Ընկերութեան վարչական Խորհուրդը, անցած ուրբաթ, Լոնտոնի մէջ գումարուելով, Ընկերութեան մենաշնորհը Պոլսոյ Թրամուէյի Ընկերութեան փոխանցելու և ծախելու մասին խորհրդակցութիւններ կատարեց: Վարչական Խորհուրդին նախագահ Պառոն Էժիլ Տէրլանկէր, որ հիւանդ ըլլալով բացակայ էր, տեղեկագիր մը ղրկած էր: Այդ տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Թիւնէլի Ընկերութիւնը 1869ին մենաշնորհ ստացաւ կայս. կառավարութենէն և 1904ին այդ մենաշնորհը 75 տարի եւս երկարեցաւ, որով մենաշնորհի պայմանաժամը 1992ին պիտի աւարտի: Մենաշնորհի բարեփոխեալ պայմանագրութիւնը կը տրամադրէ որ Թիւնէլի Ընկերութիւնը տասը տարուան մէջ օսմ. Ընկերութեան մը վերածուի և դրամագլուխը աւելնայ: Եղած կարգադրութեան համաձայն Թրամուէյի Ընկերութիւնը 95,000 անգլ. ոսկիի պիտի գնէ Թիւնէլի Ընկերութեան մենաշնորհը, շարժիչ գործիքները, վակոնները եւն. վճարելի Թրամուէյի 100ին 5 արժեթուղթերով և ապահովուած՝ ծախուած ստացուածքին վրայ: Պայմանագրին ստորագրուելէն առաջ վաճառման այս խնդիրը պիտի ներկայացուէր բաժնետէրերու հաւանութեան: Վարչական Խորհուրդին նախագահը յայտարարեց թէ այս կարգադրութեան ինպատ եղած են 9819 արժեթուղթ ներկայացնող արժետէրեր, իսկ մէկ ձայն կար մերժող, որ 490 արժեթուղթ կը ներկայացնէր: Խորհուրդը ընդունեց եղած առաջարկը: Միւս կողմէ դիմում եղաւ կայս. կառավարութեան, այս փոխանցման մասին իր հաւանութիւնը ստանալու համար:

ՄԷՃԻՏԻԷ ԴՐԱՄՆԵՐԸ. — Ելմտական Նախարարութիւնը, նկատելով որ լումայափոխները քան փարա կ'առնեն՝ մէճիտիէի փոխարէն կէս մէճիտիէ և քառորդ տալու համար, այդ շահադիտութեան պատճառ չտալու նպատակով, Փողերանոցի վարչութեան հետ միջոցներ ձեռք առաւ, որով Օսմ. Պանքան կը կատարէ մէճիտիէի այդ փոփոխութիւնները, առանց տարբերութեան կէս մէճիտիէ ու քառորդ տալով: Սապահ կը հրաւիրէ խանութպանները, որպէսզի լումայափոխներու օրինակին հետեւելով դրամի տարբերութենէն օգտուելու հետամուտ չըլլան, այլ երբ կէս մէճիտիէի ու քառորդի պէտք ունենան, Օսմ. Պանքային դիմեն և հոն փոխանակել տան:

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ ԲԺԻՇԿՆԵՐԸ. — Վեհ. Սուլթանին չնորհիւ Թաղապետական շրջանակներու մէջ մանկաբարձ բժիշկներ կը գտնուին, որոնք մանաւանդ աղքատ կիներու դժուարին ծննդաբերութեանց պարագային մեծապէս օգտակար կ'ըլլան: Այսպէս, Կէտիկ-Փաշայի կողմը պզտիկ սենեակ մը բնակող և Պազչէ Գաբու ծաղարանի մը մէջ 30 ղրուշ ամսաթոշակով աշխատութիւն ընող Միհրանի կինը ծննդաբերութեան ցաւերէն բռնուելով, դիմում եղաւ Թաղապետական Ա. շրջանակին: Այդ շրջանակին մանկաբարձ-բժիշկ դեր-հազարապետ Պիւրհանէտտին պէյ փութաց իսկոյն և նոյն կինը կրցաւ ազատել իր ծննդաբերութենէն. կինը ծնաւ երկուորեակ մը, մէկը աղջիկ և մէկը մանչ, որոնց առողջութիւնը գոհացուցիչ է: Միհրանի ընտանիքը այս առթիւ ջերմագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Կայսեր համար:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը ջնջեց Աղեքսանդրիոյ ժամանումներուն դէմ դրուած առողջապահական միջոցները. միայն թէ այդ նաւահանգիստէն մեկնող նաւերը օսմ. առաջին նաւահանգիստին մէջ բժշկական քննութեան պիտի ենթարկուին: Նոյն Խորհուրդը նաեւ վերցուց Սեւ Ծովի ռուսական նաւահանգիստներէն ուղեւորով եկող նաւերու դէմ սահմանուած առողջապահական միջոցները, և որոնց որ Սինոպի կամ Դավաքի Մանասըր Ազըզի մաքրանոցներուն մէջ բժշկական քննութիւն և հականեխումներ կատարուին:

ՀԱԼԷՊԻ մէջ հաստատուելիք իրաւագիտական վարժարանի առաջին տարեշրջանի դասերուն սկսելու համար ուսուցիչները ընտրուած են:

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ մտադիր է գնել գաւիթներու մէկ մասը այն չէնքերուն որոնք անցեալները այրեցան Մէտարպուռնիի հրդեհին առթիւ: Այդ կերպով ծովեզերքէն ուղղակի դէպ ի Ջուրերուն ճամբան նոր ճամբայ մը պիտի շինուի:

ԴԱՏԱԿԱՆ պաշտօնեաներու միջոցաւ գանձուելիք ամէն կարգի ծախքերու և տուրքի համար հարկ եղած յաւելուածական դրոշմաթուղթը՝ Դատական Ժողովին որոշմամբ՝ պիտի փակցուի ընկալագրի ելմուխապէտներուն վրայ, անոնց փոխարժէքը տէրերուն կողմէ գանձուելով:

ՋԱՄԻՔՉԷ ՇԱՔԱՐ. — Ծանուցուեցաւ թէ Բարիզ գտնուող քիմիագէտ Մ. Թասօբուլօ յաջողեր է չամիչէ շաքար պատրաստել ճակնդեղէ շինուածին նման: Յունաստանի չամիչէ Ընկերութիւնը քններ է այդ պատրաստութիւնը և հաստատեր է որ ճակնդեղէ պատրաստուած շաքարի կը նմանի: Հնարիչը 25 տարուան մենաշնորհ կը խնդրէ՝ Յունաստանի մէջ չամիչէ շաքար պատրաստելու համար:

ԹԱՒՇԱՆՃԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ. — Նիւ Եորքի թերթերը Դեկտ. 19ին հրատարակած են ծանուցում մը, որուն նայելով Թաւշանճեան Վաճառատունը վերակազմուած է Նիւ Եորքի Նահանգին Օրէնքին համեմատ Նոյմ. 27 թուով ձեռք բերուած արտօնագրով մը, H. S. Tavshanjian, Incorporated անունով, ի 33, 35 և 37 East 17 th St., New York: Վերակազմուած Տան նախագահն է (President) Տիկին Ե. Ս. Թաւշանճեան. Գանձապետ ու Ընդհանուր Վարիչն է Աչոտ Ե. Տիրեաքեան, և քարտուղարն է Մ. Ե. Տիրեաքեան: Պաշտօնապէս արձանագրուած դրամագլուխն է կէս միլիոն տոլար կամ հարիւր հազար ոսկերլին: Ողբացեալ Թաւշանճեան էֆ.ի 25 տարի առաջ հաստատած Տան գործն է Թուրքիայէն ու Պարսկաստանէն գորգերու և կարպետներու ներածումը, որ յառաջ պիտի տարուի, իբր Կ. Պոլսոյ և Դաւրէժի գործակալներուն ձեռքով: Իրենց գործին մէջ կը միան 17 տարիէ հետէ վաճառման պաշտօնեայ եղող Մր. Ս. Րէսլինկ և Տիար Յ. Ս. Գամպէր, որոնք ընդարձակ ծանօթութիւն ունին: Նոյն Ծանուցման մէջ կ'ըսուի նաև թէ Վաճառատան վարիչ կամ տնօրէն Աչոտ Խան Տիրեաքեան, որդի Տոքթ. Ե. Տիրեաքեան Խանի և քեռորդի հանգուցեալ Թաւշանճեան էֆ.ի, հինգ տարիէ ի վեր այս Վաճառատան մէջ կը գործէր արդէն, և արեւելեան գորգերու մասնագէտ մըն է, և անձնական ճաշակով ալ շատ մօտէն մշակած է այս ճիւղը, և լաւ անուն ունի արդէն Նիւ Եորքի հրապարակին վրայ: Վաճառատունը Նիւ Եորքի 17րդ փողոցէն մինչեւ 18ը կը տարածուի, կալուածներու ամբողջ կղզի մը գրաւելով:

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄԵԾ ԽԱԲԵԲԱՑ ՄԸ. — Պասրայի հրեայ մէկ վաճառականը արմաւի հունձքին առեն 20,000 ոսկի չոլթեց զանազան վաճառականներէ ու փախաւ: Իմացուելով որ Կալկաթա գացած է, դիմում եղաւ տեղական կառավարութեան՝ ձերբակալելու խաբեբան:

ԵՂԵՌՆԱԳԱՏ ատեանը երէկ 3 տարի թիապարտութեան դատապարտեց Բահոնա անուն անձը որ Ղալաթիա, Սոֆիա անուն թեթեւաբարոյ կին մը վիրաւորած էր, սպաննելու միտքով:

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ. — Ղալաթիա, Քարաօղլան փողոց, ոտա պաշի Քօսթի անուն մէկը իր տան մէջ անձնասպան եղաւ հրացն մը պարպելով գանկին: Յուսահատութեան շարժառիթը յայտնի չէ:

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ. — Տեարպէքիրէն կը գրեն թէ Չնքուշի, Մանսուրան և Սալիմի գիւղերէն տասներեք հոգի որոնք գողութիւն և նմանօրինակ արարքներ ի գործ կը դնէին, ձերբակալուած են:

ԳԻՆՈՎՆԵՐՈՒՆ ՕՐԻՆԱԿ. — Էյուպ բնակող սրճարար Էյուպ ուսմայի աշկերտը Էօմէր աղջի գիշեր աղէկ մը խմած երբ պառկիլ կ'երթար, փողոցը ինկաւ մեռաւ: Բժիշկները հաստատեցին թէ մահը օղիէն առաջ եկած էր:

ԲՍԱԿԱՀԱՏ ՄԸ կիրակի գիշեր, կամուրջին Ղալաթիոյ կողմը արդուկիչ Վահան Տիլանեանի գրպանէն չորթեց 25 ղրուշ դրամ:

ԳՈՂԵՐ. — Բերա, Բալեօնճու Քուլլուք, Եորկիի ընտանիքը աղջի գիշեր երբ տան վերնայարկը նստած էր, վարէն աղմուկ մը լսեց: Եորկի մուկ կարծեց և երբ վար իջաւ, ահա երեք հոգի անոր վրայ յարձակեցան և դանակով ծանրապէս վիրաւորեցին զայն: Մարդուն աղաղակներուն վրայ ոստիկաններ հասան և ձերբակալեցին երկուքը՝ որոնք Գաւրիկ ու Միխալ կը կոչուէին: Երրորդն ալ կը փնտռուի:

ՇԱՊԿԱԳՈՐԾԻՆ ՅԱՃԱԽՈՐԴԸ. — Բերա, Շիտակ ճամբայ, շապկագործ Քօսթագիի խանութը ներկայացաւ երէկ խոհարար Քօսթի, և յայտնեց որ դրամատէր Վարէսթաքի էֆ. եօթը հատ շապիկ կ'ուզէ: Խանութեինները յանձնեցին ուզուած ապրանքները և ի զուր սպասեցին Քօսթիի վերադարձին դրամները բերելու համար: Խանութեինտէրը դիմեց ոստիկանութեան որ ձերբակալեց առաւ-փախաւը:

ԿԱՌՔ ՄԸ երէկ Ֆաթիհի կողմը տապալեց Մահպուպէ անուն կին մը որ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ:

ԻԶՄԻՐԻ
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

1907 Յունվար 5

Գարի հասաւ	պարկ	750
Ծախուեցաւ	»	3750
Պատրաստ	»	9000

Գիները. — Տեղական. Էքսթրա 14½-16½, Ա. տեսակ 14½-16½, Բ. տեսակ 14½—16½, Գ. տեսակ 14½-16½: Պիկարա 16—16½: Ուշագ, էքսթրա 16½—17½, Ա. տեսակ 16½—17½, Բ. 16½—17½, Գ. 16½-17½ ղր.: Տավաղ

Յորեն հասաւ	պարկ	3500
Ծախուեցաւ	»	7000
Պատրաստ	»	81000

Գիները. — Տեղական 78—94 Սիբիա 77—95, Մէրսին 72—86, Սամսոն =, Խավրան 85-93, Ուշագ 81 103 փր.:

Բակլայ 39 փր.
Բամպակ այս չաբթու 270 պալեա Ամերիկեան ապրանք ծախուեցաւ 380-390 ղրշ.ի և 980 պալեա տեղական 332½ և 355-375 ղրշ., վար տեսակը 280-382½ ղրուշ:
Սուսամ 135—140 փր.:
Խաշխաշ Պիկարէ, Սեւ:
Քում-սարը դեղին, ճերմակ 42—44:
Աղ-սարը 50—62 փր.
Սիսեռ — փրյ.:
Սարը սարը 48—63 փր.
Ֆասուլեա 52—59 ղչ.
Լոպեայ 68—80 փարա:
Նուլամ 30½— փր.
Քանավուր — ղրուշ.
Ջավտար —
Պրչաց 36—38 ղչ.
Սեւ չամիչ 56 ղչ.
Խուրմա 33—35 ղրշ.:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 21 Յունուար. — Նախագահ Րուզվէլդ հրամայեց դատ բանալ նաւային այն ապաներուն դէմ, որոնք խիստ կերպով քննադատեցին Ամերիկեան նաւատորմին վիճակը, անոր Խաղաղական ովկէանոս մեկնելէն առաջ:

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուս կառավարութիւնը պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ Ֆրանսայի և Անգլիոյ լուր տրուեցաւ Գերմանիոյ, Ռուսիոյ, Շուէտի և Դանիոյ միջեւ կատարուած բանակցութիւնը, Պալթիկ ծովու խնդրին վրայ:

ԲԱՐԻԶ. — Կիրակի օր հոս պիտի ժամանէ Շուէտի Կիւստավ թագաւորին գահակալութիւնը ծանուցանելու պաշտօն ունեցող պատուիրակութիւնը, և երկուշաբթի պիտի ընդունուի Նախագահ Մ. Ֆալիէռի կողմէ որ ի պատիւ անոր հացկերոյթ մը պիտի տայ Էլիզէի պալատին մէջ:

— Արտաքին գործոց նախկին Նախարար Մ. Տելքասէ ուրբաթ օր պիտի միջամտէ Մարոքեան քաղաքականութեան վրայ կատարուելիք վիճաբանութեան, եթէ իրեն դէմ յարձակում ըլլայ: Նախարարաց Խորհուրդը այսօր զբաղեցաւ Մարոքեան գործերով, բայց վերջնական որոշում չտուաւ: Հինգշաբթի դարձեալ պիտի շարունակէ իր խորհրդակցութիւնները: Բացարձակապէս կը հերքուի օտար լրագիրներու այն լուրը թէ նոր Համաժողով մը պիտի գումարուի Ալժեզիրասի պայմանագրութիւնը փոփոխելու համար:

ՆԻՒ ԵՈՐՔ. — Տիկին Իվլին Թօ հրապարակաւ տուաւ իր վկայութիւնը, որովհետեւ դատարանը մերժեց Մր. Ճէրոմի առաջարկը թէ վկան դռնփակ լսուի: Տիկին Թօ կրկնեց իր նախորդ վկայութիւնը: Ամբաստանեալը դանօրէն կու լար: Երդուեալներուն վրայ մեծ ազդեցութիւն գործեց Տիկին Թօյի յայտարարութիւնը:

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուս եկեղեցւոյ համաժողովը հաւանաբար տեղի պիտի չունենայ, որովհետեւ Սինոդին նոր նախագահը պատրաստակամութիւն յայտնեց ուզուած կղերական բարենորոգումները գործադրելու:

ՊԵՐԼԻՆ. — Նաւային Դաշնակցութեան Քասէլի Համաժողովին վրայ հոս առաջ եկած տպաւորութիւնը այն է որ յուսացուածէն բոլորովին տարբեր արդիւնք մը առաջ եկաւ: Յունիսին Տանձիկի մէջ պիտի գումարուի նոր ժողով մը, նոր նախագահի ընտրութեան համար: Մայրաքաղաքիս բարձր շրջանակներուն մէջ ջանք կ'ըլլայ հաշտեցնելու Նաւային Դաշնակցութեան հակառակորդ մասերը: Նաւային Դաշնակցութեան Պավերիական ճիւղը մօտերս ժողով պիտի գումարէ կացութիւնը քննելու համար:

ՄԻՒՆԻԽ. — Պաւերիոյ մէջ բռնած յուզում առաջ բերաւ Նաւային Դաշնակցութեան Քասէլի Համաժողովին այն որոշումը, որով վստահութիւն յայտնուեցաւ Զօր. Քայմի:

ՊԵՐԼԻՆ. — Վիեննայի Լանտէրպանք դրամատան նոր տնօրէնը վաղը Պերլին կ'սպասուի: Տեօյչէ Պանքի հետ համաձայնութիւն պիտի կնքէ Վիեննա քաղաքին ընելիք 300 միլիոնի փոխառութեան համար, որուն կը մասնակցի նաեւ Վինըր Պանք Ֆէրայն:

ՇԻԲԱԿՕ. — Ընդհ. դատախազը խոստացաւ նոր դատ մը բանալ Սդանտարտ Օյլ քարիւղի ընկերութեան դէմ, որ թէեւ ասկէ առաջ մէկ քանի հարիւր միլիոնի տուգանքի դատապարտուեցաւ, բայց ժողովուրդը ասկէ գոհ չէ:

ՍՕՖԻԱ. — Կուտէվի Դահլիճը հրաժարեցաւ:

ՀՌՈՄ. — Այսօր վերսկսաւ Նախկին կրթական Նախարար Նազիի դատը:

ՄԻԼԱՆ. — Երէկ իրիկուն Միլանէն դէպ ի Հռոմ մեկնող կառախումբ մը ընդհարեցաւ ուրիշ կառախումբի մը, որ իրմէ առաջ դէպ ի Բավիա մեկնած էր, Աքուօսպէլլայի կամուրջին վրայ: Տապալեցան երկու կառախումբերուն վայրաշարժերն ու մէկ քանի վակոններ: Նոյն պահուն կամուրջ հասաւ ուրիշ կառախումբ մը որ Պերկամոյէն կու գար, և ընդհարեցաւ խորտակուած վակոններուն: Այս արկածին հետեւանքով մեռան 7 հոգի և վիրաւորուեցան 25 հոգի, որոնց մէկ քանին ծանրապէս: Օտարական չկայ զոհերուն մէջ: Հռոմ գացող կառախումբին մէջ կը գտնուէին Գանձային Նախարար Մ. Քարվանօ և մէկ քանի ծերակուտականներ որոնք անվնաս մնացին:

ԲԱՐԻԶ. — Հրապարակը միշտ ամուր է, բայց գործերը հանդարտ են: Գործունէութիւն չկայ: Ֆրանսական Ռանդը մէկ քանի սանդիմ բարձրացաւ, և օտար թուղթերը ամուր բռնուեցան, մանաւանդ ռուսական պարտաթուղթերը, որ բարձրացումներ ունեցան: Օսմ. թուղթերը մնացին իրենց ամենաբարձր գիներուն վրայ: Րումելիի երկաթուղիի թուղթ կը փնտռուի միշտ: Պանքայի թուղթերն ալ աղէկ կը բռնուին: Օսմ. կայս. Պանքա՝ 708, Քրէտի Լիոնէ՝ 1193: Ռիօ Դինդօ ինկաւ պղինձի գինին 63.5ի իյնալուն վրայ: Պոլիս Գարա Այտըն փակուեցաւ 443ի: Սպանիական կապար 14.12էն ինկաւ 14.10ի: Լոնտոնի հրապարակին վրայ ամուր բռնուեցան օտար թուղթերը, իսկ Նիւ Եորքէն եկած աննպաստ լուրերուն վրայ, ամերիկեան թուղթերը միջին հաշուով կէս կէտ ինկան: Հարաւ. Ափրիկեան հանքային թուղթերը տկար են:

— Հապէշաստանի երկաթուղիի նախորդ Ընկերութիւնը իր գոյքը փոխանցեց նոր Ընկերութեան, զուտ շահուն մէջ 67% մասնակցութիւն ունենալու պայմանաւ: Այս կարգադրութեան հաւանեցաւ Հապէշ կառավարութիւնը:

ՆՈՐ ԳՐԱՏՈՒՆ
ՔԻՒԹԻՒՓԽԱՆԷԻ ԷՏԷՊ

Լեւոն էֆ. Տէյիրմէնճեան, որ գրավաճառական և տպագրական գործերու մէջ երկարժամանակեայ փորձառութիւն ստացած է, այս անգամ Պապը Ալի ճատտէսի, Ճէրքոյ օղլու փողոց հաստատած է նոր գրատուն մը, «Քիւթիւփխանէի Էտէպ» անունով, ուր

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ Թուրքերէն, ֆրանսերէն և հայերէն հին և նոր ամէն տեսակ գրքեր.

ԿԸ ՏՊԱԳՐՈՒԻՆ քամպիալ, նամակի և պահարանի գլուխներ, մահազդեր, հարսանեկան հրաւիրագրեր, այցաքարտեր եւն.

ԿԸ ԿԱԶՄՈՒԻՆ խնամեալ կերպով ամէն տեսակ գրքեր և լրագրի հաւաքածոներ և այլն.

ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Անոնք որ այս գրատան հետ գործ ունենան, փորձով պիտի համոզուին Տէյիրմէնճեան էֆ.ի ճշդապահութեան և յանձնարարութեանց արագ ու ճշգրիտ գործադրութեան:

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

9/22 Յունվար 1908

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Օ.Ո.	104.37
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	104 37½
Երէկուան էն բարձր գինը	»	105.05½
» էն վար գինը	»	104.36¼

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	ֆր.	172 32½
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	171 75
Երէկուան էն բարձր գինը	»	173.—
» էն վար գինը	»	171.75

Միտհալի Պանքա		5 —
Սելանիկի »	ֆր.	137 —
Քարասու Բրէվիլէժիէ	ֆր.	36 —
» Օրտինէռ	»	29 50
Շիրքէթը Խայրիէ	Օ.Ո.	43.—
Շիրքէթը Խայրիէի Համիտիէ	Օ.Ո.	4.45
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	8.55
Թիւնէլին Թրամվայ	»	4.25
» պարտաթուղթ	ֆր.	470 —
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.	»	321.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա.Ո.	16 10
Իզմիրի քարափ	»	592
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ.Ո.	4.12½
Քարափ Կ. Պոլսոյ	ֆր.	426.—
Թրամվայ		44 —

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Յունական փոխառութիւն	ֆր.	237.50
Պանք Նաւ. Կրէտ.	»	411.—
» » » Նոր	Ս.Ո.	3 95
Լաւրիում	ֆր.	65 —

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղչ.էն	ղչ. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87.10
Անգլիական ոսկի	110 02
Բօլ	92 —
Մէճիտիէի արծաթ	108.07
» քառորդ	108.10
» մանրուք	105.10
Մէթալիք	99.20
Պէշլիք	103.20
Րուպլի Թղթադրամ	8.71
Քրիմց	50.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	ղրչ.	110.25
Բարիզի » »	ֆր.	22.76¼
Վիէննայի » »	քրոն	21.83
Պերլինի » »	մարք	18 51

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

21 Յունվար 1908

Ֆրանսական Ռանթ 3%		95 62
Օսմ. միաց. փոխառ. 4%	բաց.	96.25
» » »	գոց.	96.25
Րումէլիի երկաթուղի	ֆր.	175.75
Րէժիի պարտաթուղթ	»	439.—
Օսմանեան մաքս	»	—.—
Օսմանեան Պանքա	»	707.—
Քրէտի Լիոնէ	»	1193.—
Բարիզի Պանքա	»	1465.—
Իտալական Ռանթ 4%	»	—.—
Ռուսական » 5% 1906		96.55
Սպանիակ. արտ. փոխ. 4%		93.85
Պոլիս Գարա Այտըն	ֆր.	443.—

«ՄԱՆՉԵՍԹԷՐԻ ԹԵՐԹՕՆԸ» ԳՐԵՑ ՌՈՒԷՐ ՏԸԳՈՒՐՍԷԼ

— 10 — ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ Գ. Ա. Ռ. Թ.

Արցունք Խմող Կինը

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Գ.

ՅԱՋՈՂԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑ ՄԸ

Բրուֆլի գալուստը խանգարեց զինքը իր քաղցր մտածումներուն մէջ։

—Օրիորդ, ըսաւ Բրուֆլ Էլիանի առջեւ խոնարհելով, զայն սենեկապանուհիի տեղ դնելով, նամակ մը ունիմ Տիկին տը Ռօշմոր կոմսուհիին համար. կը հաճի՞ք լուր տալ իրեն։

—Նամա՞կ մը. պարոն.—Որո՞ւ կողմէ։

—Ահ, չեմ գիտեր, պատասխանեց գրագիրը, յայտնապէս նեղուած, անձնական նամակ մըն է զոր պէտք է մի միայն տիրոջը յանձնեմ։

—Լաւ, կրնաք զայն ինծի յանձնել, ես Տիկին տը Ռօշմորի աղջիկն եմ. մայրս այս պահուս հիւրասրահը հրաւիրեալներուն հետ է, և բնականաբար չի կրնար զանց ընդունիլ։

—Անշուշտ, օրիորդ, կակազեց Բրուֆլ... իրաւունք... իրաւունք ունիք...

Շատ յուզուած էր... Ռօշմոր կոմսուհիին աղջի՛կը... գինով ըլլալու էր զայն սենեկապանուհի մը կարծելու համար։

—Պէտք չէր որ վարանէի, օրիորդ, շարունակեց կմկմալով, այս նամակը ձեզի յանձնելու, բայց... բայց նամակը ինծի յանձնողը խստիւ պատուիրեց որ ուղղակի Տիկին կոմսուհիին միայն յանձնեմ։

—Ո՞վ է այդ անձը։

—Այդ անձը՞... մարդ մըն է... մարդ մը որուն ես հանդիպեցայ, և որ խնդրեց ինէ թէ այս նամակը հոս բերեմ...

—Դուք կը ճանչնա՞ք զինքը։

Բրուֆլի լեզուն աւելի կը թանձրանար։

—Կը ճանչնա՞մ... անշուշտ... մեր գլխաւորն է... ես, օրիորդ, բարապանի գրագիր եմ, մինչեւ վարպետս միշտ անոր հետ գործ ունի, և եթէ ես ալ բաղձանքիս հասնիմ, այսինքն օր մը փայլուն ասպետութիւն մը կնքելով, յաջողիմ բարապան ըլլալ... ես ալ իր իշխանութեան տակ պիտի ինամ... Չէք գիտեր որքան դատաւորները բարապաններէն բարձր են... և որովհետեւ ինծի հրամայեց միմիայն կոմսուհիին յանձնել նամակը... առանց ո՞վ տուած ըլլալը յայտնելու, ես ալ կը հնազանդիմ...

Էլիան տժգունեցաւ։ Այս երիտասարդին անկապակից խօսքերէն հասկցաւ որ գինով էր... Յանկարծ նախազգացումը ունեցաւ որ Ժէրարի վրայ էր խօսքը... այն ատեն նամակը իրեն համար էր և ոչ թէ կոմսուհիին... Խեղճ տղան իր գինովութեան մէջ կը շփոթէր։

—Բարեկամս, պատասխանեց մեղմութեամբ Էլիան, Պ. Պլէզի տը Սէնօզա՞ն տուաւ քեզի այդ նամակը։

Երիտասարդ գրագիրը ապշահար երեւոյթ մը առաւ։

—Ի՞հ, եթէ գիտէք...

—Այո, գիտեմ, և այդ նամակը ինծի համար է, շարունակեց Էլիան, կատարելապէս համոզուած թէ Ժէրարէն էր նամակը։ Սարսուռ մը ցնցեց ամբողջ մարմինը երբ մտածեց թէ կրնար այդ նամակը մօրը ձեռքը անցնիլ։

—Ինծի տուէք, յարեց Էլիան անհամբեր։

Դեռ յուզուած, երիտասարդը նամակը Էլիանի կարկառեց։

—Հրամմեցէք օրիորդ... յոգնութեանս փոխարէնը ստացած եմ։

Եւ առանց շնորհակալութեան սպասելու, ձախաւերօրէն բարեւեց, և իր սրունքներուն բոլոր արագութիւնովը անհետացաւ։ Էլիան գաւիթէն անցնելու ատեն ակնարկ մը նետեց նամակի պահարանին վրայ, զարմացման չարժում մը ունեցաւ հասցէն տեսնելով ուր այնքան եղական կերպով «Տիկին տը Ռօշմոր կոմսուհիին» գրուած էր։ Ինչպէ՞ս կարելի էր այդպիսի բան մը։

Սենեակը ելաւ։ Արտակարգ զգացողութիւններ կունենար։ Այս թուղթը զոր ձեռքին մէջ ունէր այդ տղուն կասկածոտ կերպարանքը, բոլոր ասոնք իրեն գէշ բան մը նախազգացնել կուտային։ Եւ կը մտածէր այն գլխիչ յուզումին զոր ունեցած էր քիչ առաջ Ժէրարի նամակը առնելով անօթին մէջէն։ Մանկամարդ աղջիկը, չէր կրնար աչքերը վեր վերցնել այդ կասկածելի նամակին վրայէն։ Այս նամակը իր մօր համար էր, հեղինակը ամէն ջանք ի գործ դրած էր ինքնութիւնը չյայտնելու համար։ Փարչանք մը զգաց այդ ստորին գործին համար։ Պէ՞տք էր որ զայն իր մօրը յանձնէր, ամէն պարագայի մէջ, կարելի է անպարկեշտ բան մը, ստորին դաւադրութիւն մը կը պարունակէր։

Անդիմադրելի հետաքրքրութեամբ մը զայն լոյսին բարձրացուց ջանալով թափանցիկ պահարանին մէջէն կարդալ։

Կրցաւ որոշել թէ նամակին պարունակութիւնն ալ հասցէին նման տպագրական տառերով գրուած էր։

Յանկարծ, քարացած մնաց, գունատ։ Բացորոշապէս կարդացած էր մեծ գիրերով $3^{1}/_{2}$։ Ստակարանի ցուցակի մը մէջէն կտրուած էր և անտարակոյս ռանթին % $3^{1}/_{2}$ կը նշանակէր։

— Երեք ուկէս, ճիշդ իրենց ժամադրութեան ատենը։ Այս զուգադիպութիւնը որքան զարմանալի էր...

Եւ անձկութեան վայրկեանի մը մէջ պատռեց պահարանը նամակի մը որ իրեն չէր ուղղուած, բացաւ թուղթը և կարդաց։ Պահ մը մնաց դողդոջուն, բերանը բաց, աչքերը չմորուն։

Կարծեց թէ պիտի յիմարանար մէկէն ի մէկ, հեծկլտանք մը դուրս թռաւ կուրծքէն և ինկաւ թիկնաթոռի մը վրայ։ Կը հասկնար, ամէն ինչ կը գուշակէր...

Ժէրարի ժամադրութիւնը դաւադրութիւն մըն էր։

(Շարունակելի)

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒՄ

Տօքթ. Ասիլեան էֆ. կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ՝ ըստ առաջնոյն ամէն օր կ'ընդունի հիւանդները Պատրիարքարան փողոց, իր բնակարանին մէջ։

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՏՕՔԹ. Խ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Կատարեալ ձեռնհասութեամբ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը և առնացմէ ծագում առած դժուարամիզութիւնը. իսկ Գաղղիական ախտը, փոխանակ ներքէն դեղեր տալով ստամոքսը և աղիքները խաթարելու, ըստ նոր դրութեան լաւագոյն միջոցին գիտելով կը բուժէ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, բաց ի Կիրակէէ, ժամը 3—11, Պաղչէ-գաբու, չաքըրաճըճեան Հաճի Պէքիրի դիմացը, սեղանաւորին վերնայարկը, Թիւ 19 դարմանատան մէջ։

Կարօտ հիւանդները ձրիաբար կը դարմանուին։ 50—10

ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԱՎԱՃԱՌ

Տարիներէ ի վեր ծանօթ է Թօփալեան խանի

ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ. ԵՐՄԷՆԵԱՆԻ ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

այս անգամ պատրաստած է ձմեռուան յատուկ կերպասներէն չիք և տոկուն հագուստներ, ինչպէս նաև

ԲԱԼԹՕՆԵՐ,

ՄԵԾԻ ԵՒ ՏՂՈՒ ՔԷՕՍԹԻՄՆԵՐ

մաթռօզներ, բաւարսուններ են. են.

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

ԳԻՆԸ ՈՐՈՇ Է ԹԻՒԸ 2 ՂՐՈՒՇ

Սուլթան Համամ, Թօփալեան խան Թիւ 34 42—21

ՄԵԱՐԻՖ ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Նէզարէթը ճէլիլէի Մէարիֆ ագլամըյլա տիկէր չուուպաթ վէ մէքթէպլէ պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումը օլան տէֆաթիրին թապ ու թէճլիտի լէտէլ միւնագասա պէտէլի հատտը լայըգընը պուլտըղը թագտիրտէ չէհրը ճարիի Րումինին 14ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ ինհալէի էվվէլիյէսինին քէչիրտէսի մուգարրէր օլտուղընտան, թալիպ օլանլարըն 2000 ղրշ. տէբօզիթօ ագչէլէրինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէլէրինի միւսթաահըպէն եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ 9ա գատար Մէճլիսը Մէարիֆէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

Տար իւլ էյթամ Մարանկոզ, Օյմա, Թէրզի վէ Գունտուրախանէլէրի իչիւն պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումը օլան մալզէմէի էսասիյէ պիլմիւնագասա միւպայէա օլընաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն չէրշէմպէ լաղըմէյէ վէ մալզէմէնին էնվա վէ մէգատիրինէ մութթալի օլմագ իւզրէ 100տէ 5 հիսապըյլա թէէմինաթ ագչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէլէրի պիլ իսթիսհապ բազար էրթէսի վէ բէնճշէնպէ կիւնլէրի Մէճլիսը Մէարիֆէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

5 քեան. սանի 323

Մէքթէպը Թըպպիյէի Միւլքիյէի Շահանէ սէրիրիյաթ էճզախանէսինէ մահֆուզ տէֆթէր մուճիպինճէ պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումը թախմին օլընան էճզայի Թըպպիյէ վէ էտվիյէի իպթիտայիյէ միւնագասայա վազ խոլունտուղընտան, թալիպ օլանլարըն նէվ վէ մըգտարընա մութթալի օլարագ տախիլը միւնագասա օլմագ արզու իտէնլէրին 20 լիրա թէէմինաթ ագչէսի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէլէրինի միւսթաահըպէն Մէճլիսը Մէարիֆէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունըր։

7 քեան. սանի 323։

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԷՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսուան ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սննդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ չատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ լաւ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլ եւս անբաւական կը դառնայ տղաքը ուժովցնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը երկար փորձերէ ու զննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը չօքօլայի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը ծծնին, կ'ուժովնան, կ'աճին. կը կայտառանան, չուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆօսֆաթին Ֆալիէռով մեծցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը, մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ որոնց վերջին աստիճանի օգտակար է, սնունդ և կորով կուտայ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 6—26

5 ԱՄԻՍ ՔՐԷՏԻ 5

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ

Օ ԹԱԼՕՆ Տ'ՕՐ

ՑԱՓԷԼ ԱՃՆԱԶ

ԿՕՇԻԿԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Պատրաստ եւ չափու վրայ Արանց, կանանց եւ տղոց համար

ԶԱՓԱԽՕՐ ԴԻՆԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆՈՐՈՅԹ

450 Բերա. Մեծ փողոց 450 Խռիվիայ Բալաթի ճիշդ դէմը։ 11—22

ԹԷՕՒԼԱԹ ՄԱՂԱԶԱՍԸ-ԱԼԻՐԻԶԱ

Եէնի Ճամիի Քէմէրի կից Օսմանեան կերպասեղէնաց վաճառում և մեծ դերձակատուն

Մաքսատար՝ նշանաւոր Քարալամպօս էֆ., վկայեալ Ֆրանսայի Տիրլօմ տ'Օնէօրով։ Ցիշեալ վաճառատան մէջ եղանակիս յարմար և վերջին նորաձեւութեանց համաձայն՝ ամէն նշանաւոր գործարաններու կերպասներէ վայելուչ հագուստներ կը չինուին, խիստ դիւրամատչելի գիներով։ 10—9

Ապառիկի դիւրութիւն

ՑԻՐԱՔԷԼԼԻ ԿՕԼՏԸՆՊԵՐԿ

Ղալաթիա Թիւնելին փողոցը

ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԱՏՈՒՆ

Մեծ լիքվիտասիոն միմիայն դեկտ. ամսոյ համար 100էն 20 զեղչ Արանց և մանկանց հանդերձեղէնաց 100էն 30 զեղչ կանանց հանդերձեղէնաց համար։

Ձմեռուան հագուստ գնողները թող մի անգամ դիմեն յիշեալ հանդերձատունը՝ կատարելապէս գոհ պիտի մնան։ 9—12

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԹՕՓՉ. Վ. Տ. ՖԷՐՀԱՏԵԱՆ

ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Խնամով սրբագրեալ եւ խիստ ճոխացեալ

Գին 50 ղրշ. — Թղթատի ծախով 55 ղրշ. 10—9

Ցանկացողները կրնան դիմել

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆԻ, ՊԱՏՄԻ-ԽԱՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿԻ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ԼԱՍՏԻԿՆԵՐԸ ԿԸ ԿՐԵՆ ԵՌԱՆԿԻՒՆ ՆՇԱՆԸ, 1860 ԹՈՒԱԿԱՆՈՎ

1860 Т.Р.А.Р.М. С.ПЕТЕРБУРГЪ.

Ուշադրութիւն, գնած ատեննիդ պահանջեցէք այս մառքան, որ ամէնէն տոկունն է։

Թուրքիոյ համար միակ հայթայթիչը

ԷՄ. Փ. ՄԷՖՔԱՆՈՑ

ՊՈԼԻՍ

20—20

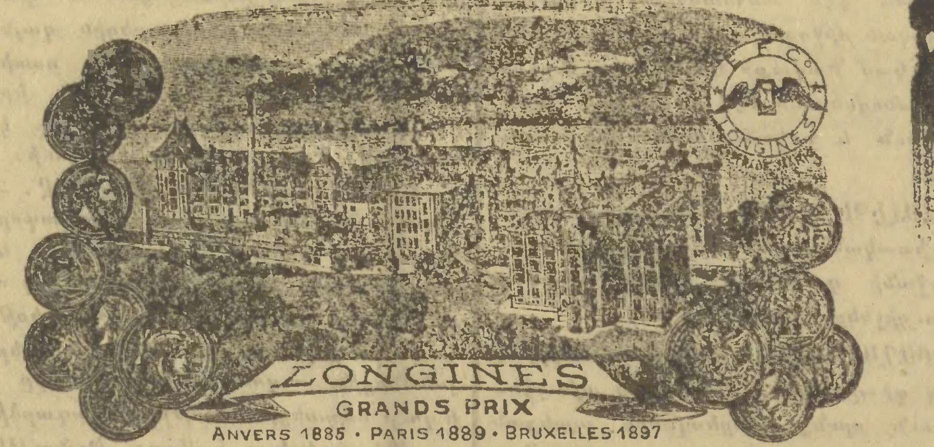

ԱՄԷՆԷՆ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒԱԾ ԵՒ ԱՄԷՆՈՒՍՏ ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ

ԼՈՆԺԻՆ

ԱՄԷՆ ԴԻՄԱԿԱՐԳԻ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ ԵՒ ՕՔՍԻՏԷ — ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

Կ'ուզէ՞ք ճիշդ, անփոփոխ կերպով ճիշդ ժամը ունենալ։ Կ'ուզէ՞ք միանգամ ընդ միշտ ազատիլ աւելի կամ նուազ վրճելի յատկութիւններ ունեցող ժամացոյցներու առթած տաղտուկներէն և յուսախաբութիւններէն։ Բացարձակապէս պէտք է որ կրէք ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցը, որ կէս դարէ ի վեր տարածուած է աշխարհի բոլոր հրապարակներուն վրայ, ուր անհուն հռչակ մը չահած է՝ շնորհիւ իր լուրջ և անթերի յօրինուածքին, ժամագործական գիտութեան կատարած ամենավերջին յառաջդիմութեանց բարձրութեան վրայ գրաւած դիրքին հրաշալիք մըն է պարզապէս։ Իր դերազանց ճշտակշռութեամբ, և իր ուրիշ ապացուցուած յատկութիւններով կը մթագնէ նոյն կարգի բոլոր արտադրութիւնները, որոնց մէջ ճշմարտապէս գերակայութիւնն անվիճելի կերպով իրեն սեպհականել կը մնայ։ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցներու արժանացած ընդհանուր գնահատման ամէնէն պերճախօս ապացոյցները կ'ընձեռեն գիտական մարմիններ, նաւատորմերու հրամատարներ, երկաթուղեաց ընկերութիւններ, եւն. եւն., որոնք ամենուրեք և յաջամերժօրէն ընդունած են Լոնժին ժամացոյցներու գործածութիւնը։ Վերջապէս կարեւոր է յաւելուլ թէ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցներու բարձր համբաւ նուիրագործող վարձատրութիւնք բազմաթիւ են, որոնցմէ կը բաւէ յիշել մի քանին.

ԱՆՎԷՐՍ.— Պատուոյ մեծ վկայագիր՝ 1885

ԲԱՐԻԶ.— Մեծ մրցանակ 1889

ԺԸՆԷՎ.— Արտաքոյ մրցման. Անդամ ժիւրիի՝ 1896

ՊՐԻՒՍԷԼ.— Մեծ մրցանակ 1897

ԹՈՒՆ.— Արտաքոյ մրցման, Անդամ ժիւրիի՝ 1899

ԲԱՐԻԶ.— Մեծ մրցանակ 1900.

ՄԻԼԱՆ.— Մեծ մրցանակ 1906

Եւն. եւն. եւն.

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

ՆԱՍԻՊ Ք. ՃԷՃԱԼԷՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Մահմուտփաշա բազար փողոց թիւ 44, Մեծ-Ճուկայ

Կը գտնուի բոլոր ժամացոյցի վաճառատուններուն մէջ

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուի նաև ամենագեղեցիկ և ամենաճոխ մթերք մը ոսկի շղթաներու և գոհարեղինաց, ինչպէս մատանիներ, քայաեր, օղեր, տպարանջաններ. եւն. եւն.. Ցանձնարարութիւնք եւ կ'ընդունուին.

ՏՕՆԱԿԱՆ օրերուն առթիւ՝ Բերա, Մեծ Փողոց, Թիւ 186 Ք. ՆԱԲԱՄՈՒՐԱ ԵՒ ԸՆԿ. վաճառատունը նուէրի յատուկ այլեւայլ առարկաներու ցուցադրութիւն մը կազմակերպած է. զանազան տեսակէ տուփեր ու սեղաններ՝ լաքայէ կամ պամպուէ, սուրճի գաւաթներ ու պնակներ, զատ զատ կամ ամբողջ սեռվիսը, ակսուառներ, ժամանցին բառավաներ, այլեւայլ մեծութեամբ ճարոնական յախճապակիէ կամ բիր-ֆիւիք անօթներ, խաղալիքներ, և այլն տրամադրելի պիտի ըլլան յաճախորդներուն։ Ք. ՆԱԲԱՄՈՒՐԱ և ԸՆԿ. վաճառատան մէջ կարելի է գտնել նաև քօթիլիօնի յատուկ ամէն տեսակ առարկաներ։

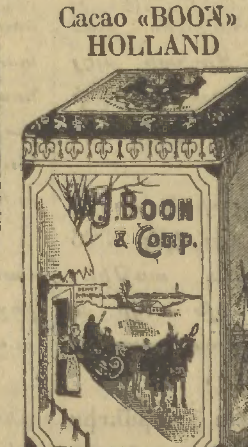

ՊՈՒՆ և Ընկ.եան պատրաստած փոշիացեալ ԱՆԽԱՌՆ քաքաօն բովանդակ Եւրոպիոյ մէջ մեծ յարգ գտած է բաց ի ունեցած օգտակար յատկութիւններէն նաև իր ամենադիւրին պատրաստութեամբ։

ՊՈՒՆ քաքաօն սուրճի ու թէյի գործածութեամբ ջղային ու ստամոքսային կարգ մը անհանգստութեանց ենթարկուելու անպատեհութենէն զերծ պահող ու միեւնոյն ատեն կազդուրիչ, սնուցուցիչ և խիստ քաղցրահամ խմելիք մըն է, գործածելի ամէն եղանակի ու ամէն առթիւ։

Դիւրին պատրաստութիւն.— Մէկ թէյի գաւաթի մէջ 2—3 արծաթ դգալ չաքարի ու մէկ դգալ քաքաօի խառնուրդին վրայ եռացեալ ջուր կամ տաք կաթ լեցնել ու խառնել, և ահա՝ պատրաստ կ'ըլլայ խմուելու։

30 գաւաթ պատրաստելիք տուփը 5 դահեկան

60 » » » 9 »

Կը գտնուի, գլխաւոր դեղարանները, դեղի մթերանոցները, չաքարեղինաց ու նպարեղինաց վաճառատունները։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ՖՆՏՔԼԵԱՆ ԽԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

25—13

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

VIN DE VIAL

ՔԻՆԱ ՄՍԻ ՀԻՒԹ

ԼԱՔԹՕՖՕՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ

ԱՄԵՆԷՆ ԶՕՐԱՒՈՐ ՈՅԺԻ ԴԵՂԸ

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է

ԱՆԱՐԻՒՆՆԵՐՈՒՆ, ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆԷ ՆՈՐ ԵԼԼՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԻՆԵՐՈՒՆ, ՏՂՈՑ ԵՒ ԾԵՐԵՐՈՒՆ

ՎԻԱԼ ԵՂԲԱՐՔ դեղագործ ի Լիօն

36, Բլաս Պէլ-Լըքուր, 36

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ

ՀԱՃԱՅՃՕՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՑԻՊԷՑԻ ԵՒ ԷՔՐԷՄԻ ԽԱՅԾՂԱՆԸ

Եւրոպայէն ներածուած խայծղանի ջուրերուն ամէնէն նախամեծարը, այս խայծղանը, որ Օսմանեան Արուեստից Ցուցահանդէսէն արժանիքի արծաթ չքանշանի արժանացած է։ Անուշահամ է և բնաւ ստամոքսը չխանգարեր։ Օսմանեան երեւելի բժիշկներու գնահատման արժանացած է, և մանաւանդ յանձնարարուած է հանգուցեալ Տօքթ. Խորասանճեան էֆէնտիէ։ Այս խայծղանը եթէ սուրճի դգալով մը խմուելիք ջուրին խառնուելով խմուի, ամէն կարգի տարափոխիկ հիւանդութեանց դէմ կը պաշտպանէ մարդը։

Արագապէս կը բուժէ հազը, հարբուխը, կուրծքի խլուածքները, պրօնչիթը, դժուարաշնչութիւնը, Թոքախտի սկզբնաւորութիւնը, մորթի հիւանդութիւնները և ծննդեան գործարաններու անհանգստութիւնը։

Կը ծախուի Մայրաքաղաքիս ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ Կ. Պոլսոյ համար գինն է 5 դահեկան։ 50—9